

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

2-hetős polit. sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
újsutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
Kisvárdi utca 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 29.

A toronyai szorosnál is kiverjük az oroszokat.

BUDAPEST, január 28. (Hivatalos.) Ellenségtől immár Nagyág völgyét is megtisztítottuk. Ellenség, amely ebbe a völgybe Ökörmezőtől északra fekvő területig nagyobb erővel nyomult előre, tegnap utolsó, jól megerősített állásait kénytelen volt feladni. Toronyát elfoglaltuk és üldözés közben Wiskowig jutottunk, ahol harc ellenséges utánpótlás ellen újból megkezdődött.

Vezérszállástól északra fekvő magaslatokon és Tolócnál oroszok nagyobb erősítések harcberetéseivel még egyszer megkísérelték, hogy elvesztett főhadállásukat újból vissza nyerjék, de visszavertük őket és közben kétszer foglyot és öt géptegyet vesztek.

Kárpáti arcvonal többi részén helyzet lényegesen nem változott.

Nagyág völgyétől keletre nyugalom van.

Nyugat-Galiciában és Lengyelországban tüzéségi harcok, kisebb akciók folynak. Hőfőnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert francia támadás Felső-Elzászban.

BERLIN, január 28. Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Flandriai tengerparton Middelkerke és Slippe helységeket ellenséges tüzés bombázta.

Crosenei magaslatokon ellenségtől tegnap előtt elfoglalt hadállásokhoz kelet felé csatlakozó további ötszáz méter hosszú lövészárkot ragadtunk el. Franciáknak egy ellentámadását könnyű szerrel visszavertük.

Ellenségnek a január huszonötödikétől huszonhetedikéig terjedő harcokban súlyos veszteségei voltak. Több mint egyezeröttszáz halott francia maradt a harctéren. Január huszonhetedikén jelentettekkel együtt egyezerkettszáz hadifogoly jutott csapataink kezére.

Vogézekben Senonies és Bland Sapt környékén franciáknak több támadását jelentékeny veszteségeik mellett visszavertük, 1 tisztet, ötven főnyi légénységet elfogtunk. A mi veszteségeink egészen csekélyek.

Felső-Elzászban franciák Nieder-Aspach-Froschweiler-Hirzbach erdő utvonalon megtámadták a mi Aspach-Amersweiler-Hecktweller-Hirzbachi erdő menti állásunkat. Támadásokat mindentűt ellenségnek súlyos veszteségeket okozva visszavertük, különösen súlyos volt ellenség veresége Hechtweilertől délre és Amersweilertől délre, ahol franciák rendetlenségben vonultak vissza. Öt francia géppuska maradt itt kezünkben.

Keleti hadszíntér:

Ellenségnek Gumbinnentől északra keletre ellenünk intézett jelentéktelen támadási kísérleteit visszautasítottuk.

Biceznál Sierpstől északra keletre egy orosz osztagot visszavertük.

Lengyelországban nincs újság. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hadikenyér a falun.

Arad, január 28.

Máskor is irigyelni való volt a falusiak boldog nyugalma, a háboru óta azonban kétszeresen az. Azon az egyen kívül, hogy a férjek, apák, fiúk nagy része onnét is a harcok közé ment, egész mástorma az ő életük, mint a mienk. Ujságot csak egyszer kapnak napjában s csak egyszer esnek át azon a kikerülhetetlen izgalmon, amelyet a háborus események olvasása okoz. Ugynevezett privát értesülésből jövő rémhírek, előkelő összeköttetések alapján szerzett bizalmas információk, a kávéházak stratégiai és külpolitikai viták nem zavarják közöttük a lelki békét. Velünk együtt élnek át a nagy háborút, azonban az idegek kisebb megkínóztatásával és azzal a nekikészülődéssel, amelyből a falusi paraszt klasszikus mondása eredt: „valahogy csak lesz, sehogy még sohase volt”.

Most, az aradmegyei gabona-rekvirálások során derült ki, hogy a falvak egy részének népe nem is tud a hadikenyérről, a buzalisztal való takarékoskodásról. A mi a kukoricaiszt izét megszokjuk a barna kenyérben, és ez a megszokás egy csöppet se fájdalmas lemondás nekünk, a falun még mindig szép, friss, fehér kenyeret esznek, mintha a háboruban fokozottabban érvényesülne és ugyan-
csak paraszti eredetű egoista elv: „csak az a mienk, amit megesszünk.”

Most a lelkesek hivatásul tették meg, hogy a népet a hadikenyérhez szoktassa, a buzaliszt-pocsékolás veszedelméről fölvilágosítsa. A tisztelendő uraknak kell példázatot adni a népnek: a mint az üdvözítő egy kenyérből negyven embert vendégelt meg, azonképen most is csodát kell tenni a hazafiság szent eszméjének, — a buzából, a mi országot egy emberrel...

nek, tiznek. Lelkére kell hatni a hívőknek: lehet-e jó ize a szájukban annak a falat fehér kenyérnek, a mely az ország kiéheztesítésének árvizveszedelméhez jelent egy csöppet? Már csak azért is le kellene mondani róla, hogy legalább a nélkülözés ő szerény módjával legyünk hasonlatosak azokhoz, a kiknek az élete a harctéren csupa nélkülözésből áll. De fontosabb ennél az, hogy nem szabad elfogynia az új termésig az ország buzakészletének, a melyet most behozatallal nem lehet pótolni. Hiába gondoljuk: nekem van, s ezzel ki tudok telelni, sőt a tavaszt is áthuzom vele. Ha nekem van lisztem és azt fölélem, a helyett, hogy a fölös mennyiséget másnak juttatom, akkor végső eredményében magam is megérezem majd a hatását annak az inségnek, a mely az országra nehezede, ha „az élet” (sohase illet jobban a buzára a magyar paraszt ez elnevezése!) az őszig ki nem tartana.

Mindezt bizonyára szebben, a nép előtt jobban, érthetően, világosabban fogják elmondani a szószerűk a lelkipásztorok, a kiknek egyébként is fontosabbá tette a hiányát a lelkeket megviselő háboru. És a tisztelendő atyák szava bizonyára hatni fog a falusi népre és a hadikenyérre a feltelkes kigazda ép úgy meg fogja szokni, mint a hogy a német császár ő felsége is megszokta. Valaha leirhatatlan szegény lett volna a magyar parasztra, hogy kukorica liszttel, máléval éljen, s talán ez tartja vissza őket attól, hogy az ősi buzalisztet ezzel keverjék. A haza jövődjéért azonban nagyobb dolgot is meg lehetne tenni. És a mióta a hadikenyér a nemzeti kötelesség dolga lett, — falube liatyánkfiak! — azóta azt röstelheti a magyar ember, ha fehér kenyere teszük.

Ujelnök és négy új igazgató az Aradi Első Takaréknál.

(Az intézet háborús esztendője. — Hetvenöt korona osztalék. — Az igazgató választmány ülése.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 28.

Az „Aradi Első Takarékpénztár” igazgató-választmánya ma, esztendőkönyv után, a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg évnyelvédes ülését **Parecz György** igazgató elnöklésével. Az ülésen a lefolyt nehéz esztendőről számolt be az igazgatóság, előterjesztve a számszámításokat és a vonatkozó üzleti jelentéseket. Teljes elfogulatlansággal állapítható meg, hogy a zárszámítások eredménye, figyelembe véve a nehéz viszonyokat, megfelel minden jogos várakozásnak, mivel egy világháború rázkódásai közepette senkinek sem várhat olyan eredményt, amilyen normális, békés viszonyok között elérhető. Az igazgatóság javaslata értelmében a választmány **hetvenöt koronában** állapította meg az osztalékot, illetve ennyit fog javasolni a közgyűlésnek, továbbá 60,000 koronának az 1915. évre való elővezetésén kívül 35,000 koronát fordít az intézet a külön tartalék-alap rendkívüli gyarapítására. Megelégedéssel konstataulta az igazgatóság, hogy bár az intézet tisztviselői karának nagyobbik fele a hárcserezen küzd, a zárlati munkálatok a legnagyobb pontossággal kellő időben elkészültek és ez a körülmény lehetővé teszi, hogy az Aradi Első Takarékpénztár **hetvennegyedik** évi közgyűlését már **február hó 7-én** megtarthassa.

Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a **Schuster Illés dr. és Hám Alajos** elhunytá következtében megüresedett két igazgatói álláson kívül az alapszabályokban megállapított létszámmal fogva még két igazgatói állást fog betölteni és így a február hó 7-iki közgyűlésen négy új igazgatót választanak a részvényesek. Ezzel a négy fontos állásra az igazgató-választmány az igazgatóság javaslata alapján egyhangúlag a következőket jelölte:

ülői **Adler Andor**, nagykereskedő, gőzmalom-tulajdonos,
esztelneki **Biró Albert**,
jászashelyi **Purgly Emil** nagybirtokosokat, és

Steiner Ferenc terménykereskedőt, az Aradi áru- és értéktőzsde elnökét,

akik mindnyájan hivatottak arra, hogy a vidék legrégibb és legjelentékenyebb pénzintézetének igazgatóságában fejtsenek ki közhasznú tevékenységet. Az új igazgatók társadalmi és közgazdasági téren való szereplésükkel már régóta Arad közéletének előkelő vezetői között foglalnak helyet. Itt emlékezzünk még arról is, hogy **Sarlot Domokos** az intézetnek két évtizeden át volt érdemes elnöke állandó betegekedésére való hivatkozással lemondott tisztaságáról. Uj elnöknek az igazgató választmány egyhangú lelkességgel **Ottubay Károly** ny. kúriai bírót, volt törvényszéki elnököt jelölte: az új elnök Arad társadalmának egyik legkiválóbb alakja és minden körben őszinte becsületnek és szeretetnek örvendő 60. évtized óta.

Az érdekes igazgató-választmány ülésének részleteiről a következőket jelentjük:

Parecz György elnök megnyitó beszédében melegen üdvözölte a nagy számban megjelent választmányi tagokat, majd így folytatta:

— Mielőtt a napirend tárgyalására áttérnék, elsősorban kötelességemnek tartom, hogy a t. igazgató-választmánynak bejelentem, hogy **Sarlot Domokos** az intézetnél két évtizednél tovább viselt elnöki állásáról, állandó betegsége folytán a lefolyt napokban leköszönt. **Sar-**

lot Domokos elnöki ténylekedésében mindenkori teljes odaadással és buzgalommal szolgálta az intézet érdekeit s minden alkalommal megbízott feladataihoz való ragaszkodását. **Sarlot Domokos** elnöki tisztviselésében való működése intézetünk történetében maradandó emléket hagy maga után és őszinte sajnálattal látjuk őt megválni elnöki állásától. Mindezeknél fogva indítványozom, hogy az igazgató-választmány **Sarlot Domokosnak** az intézetnél viselt elnöki tisztviselésétől történt lemondása folytán **őszinte sajnálattal** jegyzőkönyvileg adjon kifejezést és erről őt átiratilag értesítse.

A választmány egyhangú helyesléssel elfogadta az indítványt.

Az elnök ezután áttért a múlt év eseményeinek vázolására és előadja, hogy a múlt év kitört világháború következtében egyike volt a legsúlyosabbaknak az intézet hosszú fennállása óta. A háború, amely már fél év óta tart, nagymértékben éreztette hatását a gazdasági élet minden ágában. A jelenlegi helyzet komolyságát fokozza a közeljövő teljes bizonytalansága, azonban mindannyian bizunk igazságos ügyünk győzelmében és jogos remény, hogy a várva várt béke beálltával a gazdasági tevékenység a régi mederben újra megindul és minden téren nagyarányú fellendülés fog bekövetkezni. A világháború kihatásait és következményeit szem előtt tartva a mérleg megállapításánál és a lefolyt év eredményére vonatkozó javaslatunk megtételénél, a legnagyobb gondossággal és szigorral jártunk el és úgy vélem, hogy ezen eljárással csakis intézetünk érdekeit szolgáljuk.

— Üzleti forgalmunk az elmúlt évben a felforgó körülményeknél fogva nemcsak, hogy nem emelkedett, hanem nagyobb visszaesést mutat, minthogy főleg az év második felében új üzletkötésről még csak szó sem lehetett, a moratóriumi állapot pedig természetesen maga után vonta nemcsak a forgalom, hanem a jövedelmek csökkenését is. Az egyes üzletágak mikénti alakulására nézve mindenekelőtt konstatalem, hogy a betétek állandókéban lényeges apadás mutatkozik, ami abban találja magyarázatát, hogy a háború kitörésekor beállott ijedség és félelem folytán nagy összegűket folyósítottunk betevőinknek, de még inkább abban, hogy a múlt év november havában kibocsájtott állami hadikölcsön alkalmával megközelítőleg másfél millió koronát fizettünk ki a betétekből, mivel a jegyzések túlnyomó része a betétek rovására történt.

— A többi üzletágakban — kivéve a folyószámlái előlegzési üzletben, amely a hadikölcsön kibocsájtása által a kötvényekre nyújtott kölcsönök folytán majdnem három millió koronányi emelkedést tüntet ki a tavalyi állandékhoz képest — említésre méltó változások nem történtek. Nem mulaszthatom el az igazgató választmánynak bejelenteni, hogy az intézet tulajdonát képező értékpapiroknál, sajnos, az árfolyamok hihetetlenül nagy hanyatlása folytán tetemes veszteséget szenvedtünk és a mutatózó 424,965 korona 40 fillérre rugó összeg a külön tartalék-alapból hozatott levonásba, reméljük azonban, hogy ezen súlyos veszteség a normális viszonyok beálltával, illetve az árfolyamok emelkedésével vissza fog térülni. Még csak annak a megállapítására szorítkozom, hogy a múlt évben elért tiszta nyereség a háborús viszonyok következtében lényegesen mögöttes marad az előző évi nyereségnek, minthogy a kamatbevételek erősen csökkentek, másrészt pedig az adók 60000 koronával emelkedtek, a visszelszámítási üzletben és az intézetnél elhelyezett betétek után pedig jóval magasabb kamatot voltunk kény-

telenek fizetni, ami természetesen kedvezőtlenül befolyásolta az eredményt. Szaporíthatunk volna ugyan a jövedelmeket azáltal, hogyha üzletfelhívókra áthárítottuk volna a nagyobb kamatot, ezt azonban nem tettük, mert azoknak amúgy is nehéz helyzetét nem akartuk ezáltal is jobban súlyosbitani.

— A mérlegben kitüntetett tiszta nyereség lehetővé teszi, hogy a lefolyt évre az osztalék részvényenként 75 koronában állapíttassék meg és e mellett még a rendkívüli tartalék-alapba 35,000 korona és ezenkívül 61,000 korona az 1915. év javára átvettetik.

Az elnöknek helyesléssel fogadott beszéde után **Ottubay Tivadar** udvari tanácsos, vezérigazgató előterjesztette a múlt évi mérleget, továbbá veszteség- és nyereség-számlát, amelyekből kitűnik, hogy a lefolyt évi nyereség 918,370 korona 69 fillérre rug. Az ezen nyereség mikénti felhasználására vonatkozó összes javaslatokat az igazgató-választmány egyhangúlag fogadta el.

Ezzel kapcsolatosan **Lukácsy Lajos** választmányi tag meleg hangon emlékezett meg az intézet vezetőségének minden irányban céltudatos intézkedéseiről és — teljes bizalommal viseltetvén az intézet vezetősége iránt — örömmel hozzájárul az előterjesztett összes javaslatokhoz.

Ugyancsak hozzájárult a választmány az igazgatóság azon előterjesztéséhez, hogy az összes tisztviselők és szolgák részére a mindinkább fokozódó drágaságra való tekintettel a folyó évre 15 százalékos drágasági pótlék folyósíttassék.

Ottubay Tivadar udvari tanácsos ezután a négy új igazgatói hely betöltésére tett előterjesztést (amelyről már fentebb megemlékeztünk) és előterjesztését a választmány a legnagyobb helyesléssel honorálta; majd a váltóbíró bizottságba **Mairóvitz Emilt**, az igazgató-választmányba pedig **Dengi Lajos**, **Frick József**, **Grallert Rezső**, **Kálmán Ferenc dr.**, **Kotzander Ignác** jelöltet.

Ezután még kisebb folyó ügyeket intézett el az igazgató-választmány.

Utazók kerestetnek Belgium számára.
A németországi lapok közlik, hogy Belgium főkormányzója igen kíváncsún várja a Belgiummal fennálló régi üzleti összeköttetések újbóli felvételét és újabb üzleti összeköttetések megszerzését. Ennek oka az, hogy Belgiumnak már nagy szüksége van többféle német áruval, amelynek megrendelése személyes, érintkezés nélkül igen nehéz volna. Most arra is alkalom nyílik, hogy több olyan gyártmányt, amelyeket azelőtt a belgák Franciaországban és Angliában szereztek be, a németek kizorítsanak. Jónévű cégek utazóinak a megjelenése egyáltalában nem fenyegetné a német érdekeket. Utasították a belga hatóságokat, hogy ismeretlen cégek képviselőivel szemben óvatosan járjanak el. Szükséges igazoló irás nélkül jelentkező személyeket távol kell tartani Belgiumtól, főleg akkor, ha új üzletet akarnának csinálni, vagy ha fióküzletek felállítását tervezik. Házalóknak filosz Belgium határát átlépni. Az utazási engedély kiadása feltétlenül megtörténik, hogyha az ajánlattevő már tulajdonosa a kérdéses áru-olkeknek, vagy ha már előbb is összeköttetésben állt Belgiummal. Nagy elővigyázattal kell kísérni, ha valaki a nyersanyagot csak most akarja beszerezni. Lókereskedők, marhakereskedők és olyan áruval kereskedők, amelyek a hadügyminiszterium ellenőrzése alá tartoznak, csak abban az esetben engedtetnek át Belgiumba, ha a hadügyminiszterium megbízásából utaznak. Minden utazási engedély meghatározott időre és meghatározott vonalra szól. Automobilon csak a legkivételesebb esetben szabad utazni. Azok az utazások, amelyek a hadműveletek színterén, vagy a hadtápkörzetek területén vezetnek keresztül, az illető parancsnokságoktól engedélyeztetnek.

Nagy harcok vannak a nyugati arcvonalon.

(A franciák nem teszik közzé veszteségeiket. — Flandriában megdönthetetlenek a német állások. — Páris Zeppelineket vár.)

Tudósítói tudósítás.

Berlin, január 28. A Vossische Zeitung jelenti: A Veuve kivételével, ahol sűrű köd minden hadműveletet lehetetlenné tesz, a háttér többi részén erősen dühöng a csata. Ennek ellenére mind a két front nagyjában változatlan. A belgiumi és északfranciaországi harcok rettenetes pusztulás képét mutatják. A lövészárkok megdagadt patakok, az ingoványos vidék olyan, mint a tenger, lehetetlen azon járni.

Nem lehet kivenni a németeket hadállásaikból.

London, január 28. (Római st.) A Times a flandriai harcokról jelenti, hogy objektív képet nyújtva, el kell ismerni, hogy a német támadások egyre növekszik. Tény, hogy a francia-angol szövetséges seregek több helyen sikert arattak, de ezek nem döntő jelentőségűek és nem tudták odavezetni, hogy az ellenséget az iszonyúan megerősített hadállásokból kiverjék.

Ypern és Besselaere pusztulása.

Amsterdam. A Tyjd Sluysból jelenti: Ypernben rettenetes a pusztítás. A csarnokok tornyai hiányzanak, legtöbb épületnek csak a külső falai állnak. A Szent Márton templomból a puszta falak maradtak meg. A muzeum elpusztult. Számos lakost, különösen cseledet megölték a bombák. A környéken Besselaere falu teljesen elpusztult.

Nieuportnál elsüllyedt francia torpedó.

Berlin, január 28. Hágai jelentések szerint a francia tengerészeti miniszter nyilatkozatával szemben a Times párisi tudósítója újabb ismeretlen tényeket közöl a francia flotta veszteségeiről. Nieuportnál egy héttel ezelőtt egy francia torpedónaszád elsüllyedt és öt ember a vízbe fullt.

Nincsenek francia veszteség-kimutatások.

Páris. A Temps írja, hogy Milleland hadügyminiszter az „Emberi jogok ügyének” ama kérésére, hogy hivatalos veszteségkimutatásokat adjon ki, azt felelte, hogy a veszteségek nyilvánosságra hozatalának még nem érkezett el az ideje, miután a kormány felteszi, hogy a katonák nagy száma esett el, anélkül azonban, hogy ez teljesen bizonyos lenne. Sokan az ellenség kezei között halnak meg, a mely csak elkesve szolgáltatja nem egészen pontos adatait. Tévedések következtében azonban számtalan családok ok nélkül gyászba borítanak. Ahogy a körülmények megengedik, nyilvánosságra hozzák a kimutatásokat.

Francia jelentés a harcokról.

Gent. Tegnap délután Párisban a következő hivatalos jelentést tették közzé: Belgiumban St. Georges-től keletre kevésbé előhaladtunk. A többi fronton tüzéségi harc. Lys és Oise

között időnként ágyúzás. Az Aisne frontról semmi jelenteni való, eltekintve attól, hogy Berry au Bacnál tegnap egy ellenséges ellentámadást visszavertünk. A Champagneban több ellenséges erődítményt és fedezéket szétromboltunk. Az Argonne-okban, a la-grurie-i erdőben ütegeink igen hatásos tüze nagyon heves gyalogsági tüzelést szüntetett meg. A Maasnál tüzésünk befejezte a St. Mihiel melletti hid szétrombolását. Lotharingiában, Embermenilnél megöltünk egy bajor különítményt, melyet elfogtunk. A Vogezebben és Elzasban sűrű köd.

Angol dícséret motoros mozsárainkról.

Kopenhága. Londonból jelentik: A Times beszámolva a francia várak elestéről a monarchia motorosütegeiről ezeket írja: Givet közelében Charlemont erődöt az osztrák-magyar ütegek három napig bombázták. A vártól nyolcadfél mértföldnyire felállított motoros mozsarak messzebb vittek az erőd bármelyik ágyujánál, úgy, hogy a franciák a legkisebb kárt sem tehették ezekben a félelmetes ütegekben, melyek az erősséget a szó szoros értelmében darabokra zúzták. Az ütegek azután is mindenütt elvégezték feladatukat.

Ujabb angol csapatok partraszállítása.

Rotterdam, január 28. A „Nieuwe Rotterdamsche Courant” Havreből kapott tudósítás nyomán a következő részleteket jelenti a második angol seregnek a francia partokon történt kihajózásáról:

— Egyidejűleg több francia kikötőben szállítják partra azokat az új angol csapatokat, a melyek a szövetséges hadsereget a franciaországi és flandriai harctéren meg fogják erősíteni. A fedélzeten már sorban állanak a katonák, mikor a szállítóhajók a kikötőhöz közelnek. Az angol legények jókedvűek. Gyorsan megy a kihajózás. A csapatokat azonnal a készenálló vonatokhoz vesztik, a melyek utnak indulnak.

— Mialatt az angol katonákat partra szállítják, brit oirkálók és torpedóromboló naszádok járnak a kikötő közelében, ugyanezek kísérték a szállítóhajókat, most pedig őrködnek, hogy ellenséges tergeralattjáró naszád ne közelíthessenek. A most hozott angol csapatokat az első angol sereg harcvonala mögött fogják felállítani.

Franciák és angolok egymás ellen.

Hága. A francia sajtó kedvetlen hangulata Anglia ellen már annyira fokozódott, hogy a Times párisi tudósítója felhívja az angol közvéleményt erre a tényre és írja: A franciák összehasonlítják saját vigasztalan gazdasági és katonai állapotukat az Angliában észlelhető normális érettel és gondtalansággal, a micől sajnálatos következtetéseket vonnak le. Javasolja, az intenzív felvilágosító munkát,

hogy meggyőzzék a franciákat, hogy Anglia többet tett kötelességénél.

Zeppelin-támadástól tartanak Párisban.

Berlin, január 28. Rotterdamból táviratozák a Lokalanzeiger-nek, hogy a „Rotterdamsche Courant” szerint a múlt héten három Zeppelin keringett Páris fölött. A véletlen úgy hozta magával, — írja a lap párisi tudósítója — hogy késő délután éppen a párisi rendőrprefektus hivatalos szobájában voltam, mikor jelezték három ellenséges léghajó közeledését. Rögtön kiadták a rendeletet, hogy az egész várost el kell sötétíteni. Mikor aztán a veszedelem elmúlt, az egész dolgot úgy tüntették fel, mintha főpróba lett volna a város elsötétítésére.

Berlin, január 28. A „Lokalanzeiger” közli: Páris védelmére, hogy elhárítsák a Zeppelinek várható támadását, a „Hannoverscher Courir” szerint nyolcvan páncélos, géppuskákkal felszerelt repülőgépet tartanak felszállásra készen.

Uj Zeppelin-óriások.

Zürich, január 28. A svájci ujságok a Zeppelineknek a Bodeni tó felett történt éjszakai repüléseiről adnak hírt. Ezek a repülések január 12. és 15. között voltak. A repülőgépek Friedrichshafenből szállottak fel. A gépeket még decemberben készítették s helyezték el Brügge, Zeebrügge, Gent, Lüttich és Namur hangáiraiban. Köztük vannak olyanok is, amelyek a repülőgépek támadása ellen tüzéségi anyaggal vannak felszerelve. Az új Zeppelinek jóval nagyobbak a régiéknél: hosszuk 140—158 méter, tehát 30 méterrel hosszabbak a régiéknél. Négy motorral és reflektorokkal vannak felszerelve. Az új gépek harminchat órát tölthetnek el a levegőben.

Nincs ruhájuk a francia ujoncoknak.

PARIS. A Humanite mai számában a „Vádak és tények” külön rovatában a következő támadás olvasható:

— Hitelesen tudjuk, hogy több katonai raktárban szállásolták el az 1915. évi ujoncokat s nem tudják őket meleg ruhával ellátni. Ezek között tömegek sok a beteg. Pedig jó volna ezekre a gyerekekre vigyázni, hogy megtehessek azt, amit hazájuk tőlük vár, ha majd út az óra.

Izgató röpiratok a francia katonáknál.

Róma. A francia katonák között pamfletet csempészték, amelyben „Csapatainknak” címen ezeket írják:

Oroszország, Anglia, a klerikálisok és a mi kormányunk az okai a háborúnak. Ami Joffra tábornokot illeti, ő a tulajdon csapatára is tüzet vezényel. Asszonyok kiáltások valamennyien: Eljön a béke!

Belga takarékbetétek kifizetése a francia kormány felelősségére.

Milanó. A belga menekültek Franciaországban nagy összegre szóló takarékkönyvekkel zsebükből kénytelenek voltak kenyeret koldolni. Viviani miniszterelnök most végre elrendelte a francia postahivataloknak, hogy teljesítsenek a belga betétkönyvekre a francia kormány felelősségére kifizetéseket.

Portugália forradalma a békéért.

Lisszabon. Az elmúlt ideiglenesen felfüggesztette az alkotmányt. Castró tábornok kijelentette, hogy a törvényeket megtartja, mielőbb elrendeli a választásokat, azután pedig civil-kormány következnek.

Bécs, január 28. Lisszaboni jelentések szerint a portugál kormány lemondása az egész országra súlyos válságot jelent s féltik, hogy Manuel exkirály hívei most, felhasználván a zűrzavaros állapotokat, a királysági propagandát a hadseregben fokozottabb mértékben folytatják. Ez pedig a forradalmi mozgalomnak olyan mértékű elharapódzását jelentheti, melyet Castró tábornok legszigorúbb intézkedései sem tudnak egyhamar elfojtani.

Stockholm, január 28. Néhány svéd-lap, állítólag beavatott forrásból úgy értesül, hogy a portugáliai forradalmat Manuel ex-király hívei készítették elő és a monarchista párt már várja is vissza Manuelt. Ugyanezek a lapok azt a kalandos hírt is közlik, kellő fentartással, hogy mintán Manuel király és az entente hatalmak nem tudtak egy közös akciót létrehozni, Manuel király szolgálatait a hármasszövetség államainak szándékozik felajánlani.

Öt millió font kölcsön Romániának.

(Az entente és a semleges államok. — Románok az orosz kegyetlenkedés ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, január 28.

A Times Románia magatartásáról cikket ír bukaresti megbízható jelentések alapján. Ugy látja, hogy Románia az entente hatalmaktól teljesen függetlenül óhajtja elintézni ügyét az osztrák és magyar monarchiával.

Románia angol kölcsöne.

Rotterdam, január 28. Londoni jelentés szerint az Angel Bank öt millió font kölcsönfelőleget ad Romániának. Az erre vonatkozó aktákat már aláírták.

Németország és a román mozgósítás.

Köln. A Köln. Zeitg. jelenti a francia határról: Szombaton a Temps azt a hírt kürtölte világgá, hogy a bukaresti német követ a román kormánynak tiltakozó jegyzéket adott át a romániai mozgósítási rendszabályok miatt, amely meglehetősen ultimátumszerű volt. Ma a Havas-ügynökség indítatva erzi magát közölni, hogy a hírt hivatalos helyről nem erősítik meg, szóval, hogy valótlán.

A nemzeti liga az orosz kegyetlenség ellen.

Bukarest, január 28. A konzervatív-párt egyik hivatalos organuma, a Politique jelenti:

— Amint értesülünk, a Nemzeti Liga ma este megtartott értekezletén határozatot hozott egy nagy nyilvános tiltakozó népgyűlés összehívására. A népgyűlés célja: tiltakozni ama borzalmas kegyetlenkedések ellen, amelyeknek a román lakosság az inváziós orosz hadsereg részéről Bukovinában ki van téve, továbbá a román légionáriusok kivégzése, valamint bukovinai román lelkészeknek Szibériába való deportálása ellen.

Kopenhága, január 28. Pétervári híradás szerint az oroszok Bukovinában eddig 11.000 román nemzetiségű lakost tartóztattak le.

Román szociálisták a háború ellen.

Bukarest. A román szociálista-párt népgyűlése Romániának a háborúba való bevonása ellen tiltakozott és különösen az Oroszországgal való együttműködés ellen történtek heves felszólalások.

Román hang az olasz semlegességről.

Bukarest, január 28. Az Adeverul, a mely németellenes lap, Bülow herceg római küldetésével kapcsolatban a következőket írja:

— Abban a helyzetben vagyunk, hogy megállapíthatjuk, miszerint a kölcsönös bizalom dacára ezideig semmiféle diplomáciai tárgyalások egy olasz—román megegyezésre vonatkozólag nem történtek. Vannak politikusaink, a kik kritizálják azt a passzivitást, hogy olyan hosszú időt el hagytunk mulni, kizárólag platonikus olasz—román barátságra törekedve, miaként Németország Bülow herceget Rómába küldte. A németek most kijelentik, hogy az olasz-kormány sietett beleegyezését nyilvánítni Bülownak római nagykövetté való kinevezetéséhez. Ez a tény jellemző azért is, mert ebből nyilvánvaló, hogy Olaszország hajlandó tárgyalásokat folytatni végleges semlegessége fentartása eseteire is. Ennek a bizonyossága nélkül legalább — írja az Adeverul — egy volt birodalmi kancellár, ugyanaz, aki a hármasszövetséget létre hozta, nem vállalkozott volna a jelen misszióra. Ezek után tehát a politikai világot nálunk ismét izgatottság jellemzi, mert bizonyos, hogy már régen hivatalosan ismernünk kellene Olaszország álláspontját, hogy ennek alapján tárgyalhassunk mi is.

Take Joneacu Románia végleges semlegessége ellen.

Bukarest. Vécsey Miklós volt aradi hírlapíró, egy budapesti estilap számára meginterjúvolta Take Joneacut. A román politikus, akinek felesége angol nő, sinaiai fényes villájában fogadta a hírlapírót és egyebek közt ezeket mondta neki.

— Nem hiszem, hanem tudom, hogy a háborút Németország, Ausztria és Tisza idézték fel. Nemsokára megjelenik cikkem, amelyben ki fogom mutatni az okokat, amelyeknek alapján ezt állítom. Lehetetlennek tartom, hogy Románia a világháború katasztrófájában ne keresse állandó szükségeink kielégítését. Szilárdan hiszek az entente végső győzelmében, de elismerem, hogy a háború hosszú és nehéz lesz. Nem hiszek Románia végleges semlegességében, én ezt semmi esetre sem akarom. A balkáni államok bünt követnek el saját létük és jövőjük ellen, ha nem tudnának egymással megegyezni.

— Azt hiszem, Németország példája után egyetlen hatalom, még Oroszország sem fog ezentúl általános világuralomra törekedni és a népek hosszú ideig nem akarnak majd háborúról hallani; tehát nem félek Oroszországtól sem. Az osztrák-magyar külügyminiszter változás által Tisza még jobban a monarchia abszolút urává lett. A Fürstenberg afférről nemrégiben írt cikketem tenntartam. Romániának saját biztonsága érdekében és sorsának előmozdítása miatt az entente-hatalmak mellett kell harcolni.

— Tisza nézetem szerint egyike Európa legkiválóbb politikusainak. Tetőtől-talpig térti, eszes politikus, energikus ember, nagy karakter, a ki nagy sulyt biztosított a monarchiában Magyarországnak. Egyénileg azonban rideg, száraz ember. Egy alkalommal — tizennyolc esztendővel ezelőtt — financiai ügyből kifolyólag egy óra hosszig tárgyaltam vele és öt perc múlva felismertem kiváló kvalitásait.

LEGUJABB.

(Táviroda, cenzurázva.)
Erkezett reggel 3 órakor.

Augsburg. Az Augsburger Abend Zeitung jelenti: Péterváriak vársói menekültektől megtudták az igazi harctéri helyzetet. Azóta egyetlen vágyuk a mielőbbi béke. Ezt a vágyat fokozzák a kaukázusi hírek, melyek szerint a törökök is mindenütt orosz területeken állanak.

Berlin. A Lokalanzeiger összegezi a helgolandi csata eredményét. Mindkét fél vesztett egy nagy cirkált, de az angoloké huszonnyolcezer, a németeké pedig csak tizenennyolcezer tonnás. Angolok vesztettek három torpedó-zuzót, a német torpedó-zuzók közül meg sem sérült egy sem. Angoloknak több hajójuk lényeges embervesztéssel és anyagi kárral szenvedett, német hajók közül egy találatot csekély anyagi kárral. Német cirkálóknak embervesztésük nincs.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung statisztikát közöl, amely szerint a német talarékbe-tétek 1914-ben kilenyszázkileneven millióval emelkedtek.

Szófia. Sándor szerb trónörökös Macedóniának nemrég teljes egyenjogúsítást ígért. Most Pasic kijelentette Teodorov orosz hírlapírónak, hogy Szerbia nem adhat Macedónia népének választójogot, nehogy a macedónok csináljanak törvényeket Szerbia számára.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti: Tarnownál sikeresen támadunk. Tüzérségünk fölényben van. Az orosz hadállások a Dunajec tulpártján négyszáz méternyire emelkednek. A mi-eink lassabban emelkednek ugyanennyire. A közbeeső nyílt terület kitünő áttekintést biztosít. Orosz foglyok elbeszélétek, hogy ágyuzásunk hatását nem bírják el. Különösen a harminc és feles mőzsarainknak már a hangjától is sokszor kimenekülnek a fedezékeikből. Orosz tüzérségnek egyetlen támadása volt és az is megheiusult.

Szófia. Bark orosz pénzügyminiszter Nisbe és onnan Párisba utazott.

Szófia. Derussi, az itteni román követ román—bolgár találkozó létrejöttén tárazdik.

Róma. A Perseverenza írja: Oszintén megvalva: Olaszország néphangulata ellenézne egy, az entente ellen irányuló fellépést, de az ország többsége ép oly kevésse akar háborút Németországgal sem. Nincsenek ellentétes érdekeink sem a németekkel, sem a monarchiával és ha Itália feladja semlegességét, intencioja nem ellenkezik a harminc éves hármasszövetséghez való hűséggel.

Genf. Francia lapok szerint három török hadtest három oszlopban Dsema pasa vezérletével vonul Egyiptom ellen. A Kaukázusban a havazás és hideg következtében döntés csak tavasszal várható.

Szófia. Macedóniából eddig tízezren szöktek át a hallatlan szerb brutálítások miatt a sorozás elől. A menekültek otthon maradt rokonait a szerb hatóságok bebörtönözték és halálra korbácsolták.

Stockholm. Egy pétervári napilapot beszüntettek, mert megírta a jakobéni vereséget. Szerkesztőjét és kiadóját letartóztatták a vereség közlése miatt.

Aradiak a harctéren.

(Beszélgetés egy hazatért uriaszonnal. — A hadnagy előérzete. — A kíváncsi pincér halála.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 28.

Az aradi népfelkelők tudvalevőleg zászlóaljakra osztva a különböző harctereken állják az ellenség támadásait és sebeket osztva babérokat aratnak. Az aradi népfelkelők egyik zászlóalja Boszniában K.-ban, közel a montenegrói határhoz, védi a sorompókat a betolakodni akaró szerbek és bugyogós erngore ellen. Akik odalent vannak, azokról most megnyugtató információt hallottunk a napokban K.-ból hazatért uriaszonytól, Z. Tibor aradi titkár hitvesétől, az aradi színtársulat egykor kedvelt Aranyosy Jánosjától. Az urnő még december elején felsőbb engedéllyel elutazott K.-ba férje meglátogatására és most lejárván ottani tartózkodási engedélye, újból hazatért. Férje időközben rendkívül szép és kettős kitüntetésben részesült az ellenség előtt tanúsított bátor magatartásáért, megkapta a Signum Laudis és főhadnaggyá léptették elé. Ő különben a zászlóalj hivatalos ügyeit intéző segédsíst is egyben.

Fölkerestük a harctérről hazatért Z. Tibornét, aki kérésünkre néhány érdekes adattal szolgált az ott történt eseményekről:

— Örömmel mondhatom, hogy most esőnd és nyugalom van abban a helyőrségben, ahol az uram igen sok aradi tiszttel és legénységgel katonával állomásozik. A K.-tól negyven kilométernyi távolságban lévő F.-ből néha ugyan odahallatszik az ágyuk hangja, azonban formális, harc, vagy ostrom most nincs. Az ágyukkal mindkét részen inkább csak azt akarják jelezni, hogy élnek és várnak. Volt idő, amikor komoly veszélyben éltek a derék aradi katonák. Ez az állapot körülbelül hat hétig tartott. Néhány polgári személy árulása következtében a montenegrói és szerb katonaság körülzárt a helyőrséget és véres harcok fejlődtek ki. Néhol igen közel jutott az ellenség a mi katonáinkhoz. Közben érdekes epizódok is történtek. Az ellenség néhol elvágta a táviró vezetékeinket. Szász Róbert aradi kéményseprőmester, aki K.-ban szolgált most, arra vállalkozott, hogy a városon kívül lévő vezetékeket rendbehozza. Szorgalmasan dolgozott az egyik sürgőnypóznán, amikor hirtelen megjelent ott egy montenegrói katona és utána mászott a kéményseprőnek. A erngore úgy látszik élve akarta elfogni Szászt és nem lőtt rá, hanem alulról belekapaszkodott a csukaszürke köpönyegbe és -huzni kezdte lefelé. Szász már majdnem lebukott, amikor jó ötlete támadt. Hirtelen kigombolta a köpönyegét és egy pillanat alatt levette úgy, hogy a montenegrói katona — közben az üres köpönyeggel — úgy lezuhant a póznáról, hogy eszméletlenül terült el a földön. Szász gyorsan lekuaszott és elfutott. Több ellenséges katona üldözöbe vette, de ő az erdőben eltűnt a szemük elől. A csunya időben gyalog, nagy kerülővel két hét alatt eljutott Szerajevóba, ahonnan aztán nemsokára visszatért K.-ba, amikor K.-t már fölmentették a segélycsapatok. A fölmentő harcoknál is történt valami szokatlan dolog. Ennek megértéséhez tudni kell, hogy odalent igen nehéz a teráp. A földért szolgáltnak elképzelhetetlen akadályokkal kell megküzdeni és épen ezért egyik félnél se tökéletes. Néha megtörténik, hogy egyik fél se tudja: mi történik a másiknál. Megesett például,

hogy az osztrák-magyar és a montenegrói sereg is visszavonult, mert mindkettő azt hitte, hogy a másik erősítéseket kapott. A következő napon azonban a mi csapatunk kivívta a döntő győzelmet.

— A vidék leírhatatlanul gyönyörű ott, de szivfacsaróan szegény. A boszniai szerb lakosság nagyrésze elhagyta lakóhelyét a harcok miatt és vannak olyan falvak, amelyekben a házak helyét fekete, kormos törmelék jelzi csak. Megemlítem még, hogy katonáink elbeszélése szerint a montenegróiak lovagias ellenfelek és ha a hadifogság között kellene választani, akkor a montenegróit és nem a szerbet választanák.

Az aradi népfelkelők másik csoportja tudvalevőleg előbb a Szerémségben állomásozott, majd átment Belgrádba és a szerb főváros körül folyt harcokban is részt vett. A népfelkelők egyike a napokban gyógyultan ismét bevonult ezredéhez. Távozása előtt a következő, eddig nem tudott részleteket mondta el az aradi őreg katonák dolgairól:

— K. Ármin igazgató-írnár minden tisztelet megérdemlő módon viselkedett. Abban az időben, amikor Belgrád körül megkezdődtek a harcok, K. Ármin betegesen feküdt a zimonyi kórházban. En Belgrádból Zimonyba mentem egy megbízás alapján. Legnagyobb csodálkozással az uton kocsin szemben jött velem K. Ármin. Nagyon sápadt és izgatott volt. „Hát hadnagy ur miért jött el a kórházból? — kérdeztem. — Hiszen úgy látom, még mindig beteg.” — Az igaz, hogy beteg vagyok — mondta — de amikor megtudtam, hogy az enyéim részt vesznek a lezárolásban, nem bírtam a kórházban maradni. Ötvenhét koronáért felfogadtam ezt a kocsit és most a frontra megyek. Pedig úgy érzem, hogy ez az utolsó utam...

Az említett népfelkelő elmondta még, hogy az aradi kávéházi vendégek jó ismerőse, a kedélyes szőke Darányi pincér elesett. „A miniszter ur” — ahogyan Aradon tréfásan nevezték a szolgálatkész pincért, előbb Indián szolgált ki a tiszti étkezőben, majd beosztották a csapatba. A Belgrádtól délkeletre folyó harcokban részt vett Darányi. Ott feküdt a többiekkel a lövészárokból. Valami zaj kíváncsiságát tette őt és egy pillanatra fölkapta a fejét, hogy körülnézzen. Egy szerb golyó a szájába hatolt Darányinak és szemtanúk állítása szerint azonnal megölte.

A tisztek közül még Fixmer Ambrus dr. ujaradi ügyvéd, az altisztek közül pedig Gyenge Ferenc gépkereskedő került a szerbek fogságába.

Hadi és mezei munkaerő igénybevétele. Budapesti jelentik: A kormány rendeletet ad ki, amely az illetékes minisztériumokat megbízza, hogy esetről-esetre hatalmazzák fel a közigazgatási hatóságokat személyes vagy egyéb hadiszolgáltatások igénybevételeire és halaszthatatlan mezei munkáknak közmunkával való elvégzésére. A rendelet kihirdetésekor életbe lép.

Tisza István

a német szövetség oszlopa

(A Temps a külügyminiszterváltásáról. — A magyarság felsőbbbsége a monarchiában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 28.

A Szajnapartján élő uraknak rosszul megy a dolguk. Hónapok óta terjesztették szorgalmasan az entente hírlapiról, élükön a Temps szerkesztőjével a bődületes hazugságot, hogy Magyarország cserben akarja hagyni német szövetségét és Ausztriát, hogy a magyarok ferradalomban törtek ki a németek és osztrákok ellen, és hogy Magyarország ellenállhatatlanul vonzódik az ententehez. Több ízben mutattunk rá ezekre a hazugságokra, amelyek egyúttal azt a célt is szolgálták, hogy az entente ot Magyarországot barátjának ténnyessék fel és megkíséreljék elcsábítani szövetségesei oldaláról. A ferdtések leleplezése, a cselekvések átlátása és a csábító színpantom energikus visszautasítása végre is meggyőzte a párisi köröket arról, hogy ententesajtó csábításai hatástalanok maradtak és maradnak. Most tehát, úgy látszik, más taktikához folyamodtak kitűnő „barátaink”.

Január 22-én megjelent számában a Temps, mint azt egy Aradon eljuttott példányban olvassuk, vezető helyen foglalkozik a külügyminiszter változással. Azt írja, hogy Bécsben valószínűleg féltékenységgel nézik azt a tényt, hogy Tisza István gróf elveinek reprezentánsa került a külügyminiszteri székbe. Burián báró, a magyar miniszterelnökhöz hasonlóan törhetetlenül ragaszkodik a német szövetséghez, hanem annál inkább talál ellenségre az osztrákokban, akik az ő kinevezésében a magyar érdekeknek a monarchiában tulsulyra jutását látják. A Temps ezután azt hangoztatja, hogy a magyar politikai körök az utóbbi napokban annak az aggodalomnak a hatása alatt állottak, amely mindig mutatkozik Magyarországon, valahányszor orosz bátorcs veszedelme fenyeget. A magyarok egyébként — a francia újságíró véleménye szerint — maguk sem tudják, hogy boldogulásukat a Németországhoz ragaszkodásban vagy a német-osztrák kalandos háborútól függetlenítésben keressék-e. A Temps azután így folytatja:

— Ebben az órában csak Tisza István gróf magatartásával kell számolni. Magától láthatjuk, hogy ez a magatartás — ha a magyar miniszterelnök jellemében nem osalódunk — teljesen kedvező a német birodalom irányában. Mert Tisza István gróf arra számít, hogy Németország támogatásával kivívja a ma még közös regime alatt élő monarchiában Magyarországot felsőbbbségét. Burián báró hozzájárult ehhez a munkához és a bécsi büszkesége nemsokára megérzi ezt a külügyminiszteri munkálkodást, a mely rövid idő alatt ellenállásra fogja ingerelni az osztrákokat.

A Temps végül azzal zárja fejtegetéseit, hogy a krízisben, a mely Brechtold gróf visszahívásával kifejezésre jutott, logikusan csak Ausztria és Magyarország helyzetének újrendezésével képzelhető és lehetséges megoldást teremteni. — Nem érdemes szót vesztegetni erre a magyar „felsőbbbségre” feszegető cikkre, hiszen pár nap előtt épen a Temps kegyelgett azon, hogy a monarchiában a magyarok az elnyomottak, a mellőzöttek. Mindenesetre elégtétellel lehet megállapítani, hogy a Temps nem tekinti többé a hármasszövetség leálltában levő kövének Magyarországot, ha-

tem a magyar kormány elnökében látja a német szövetség erős oszlopát.

Az entente-sajtója, miután Magyarország erejét és szerepének fontosságát kénytelen elismerni, most úgy kísérik az „elnyomott” csempészek édesgetésére akar látni és Bécsben herrei tovább azokat a „fennadalmi” mozzanatot, a melyeket eddig Budapestet ajándékozta meg.

Uj offenzívát kezdünk Uzsoknál.

(Katonai vélemény a hadszínterok eseményeiről.)

Dr. Asztalos közöny-tudósításai.

Budapest, január 28.

Egy magyar katonai szakértő a mai helyzetet a következőképp ítéli meg:

Az uzsoki szoros ismét a mi birtokunkban van. Ez a nap legnagyobb eseménye, amely katonai szempontból azért bír oly nagy jelentőséggel, mert úgy látszik ezzel az akcióval kezdődött meg ismétünk az offenzíva. Ha áttekinthetjük kárpáti operációinkat, azt látjuk, hogy offenzívánk nyugaton, a Dunajec völgyében kezdődött, a himanovai ütközetben kulminálódott s aztán keleti irányban successzív folytatódott. Az orosz ellentámadások dacára is sikerült őket a Dukla, Czeremcha és Lupkowi szorosokon túl bezárni. Az oroszok e balsikerek után a távolabbi keleti szakaszon és pedig Bukovinában jelentős erőfeszítést kaptak, hogy a Kárpátok elleni nyomásukat, ha nem is északi, de legalább keleti irányból fenntartsák. A kiribabai és jakobeni-i harcok az ellenség e terét is meghínsították. Mindez kapcsolatban az uzsoki szoros visszerológizásával azt mutatja, hogy az ellenségnek nem sikerült akaratát szabadon kinyilvánítani, mert mi most is, mint azelőtt céltudatosan és energikusan folytathatjuk offenzívánkat.

Elég sokszor hangsúlyoztuk, hogy mennyire tarthatatlan és céltalan az oroszok offenzívája a Kárpátok ellen, elég sokszor mondtuk, hogy ennek az akciónak kizárólag defenzív karakternek kellene lennie s máskülönben isztára politikai célt szolgálhat csak. Az eddigi események álláspontunkat teljesen igazolták és a kárpáti kampány láthatólag összeomlik, hogy létszámcsökkent védőharcnak adjon helyet.

Minden arra mutat, hogy a mostani harcokban a Kárpátokban az oroszok csak fedezni akarják visszavonulásukat, ép úgy, mint orosz-egyelországi nagy frontjukon.

E szempontból ítélendő meg azok a látványos támadások is, amelyeket a másik szárnyon Gumbinen ellen intéznek. Ezeket a németek szivós ellenállása mind meggyújtotta. A különbség csak az, hogy ott a német hadvezetőség megelőlegezte azzal, hogy a mazuri tavak vonalát tartja az oroszok ellen.

A nyugati harctéren ismét szép eredményeket értek el a németek. A Craonne körüli magaslatokon lefolyt harcokban elérték céljukat, a franciák feladták a magaslatokat s a német front most az egész Aisne völgyét uralja. A craonne-i ütközetnél a németek voltak a támadók s sikerült nekik a soissons-i diadalt teljesen kihasználva a francia front kiugró csücskét letörni. Az Aisne völgyében most Compiègne-től Craonne-ig a németek az urak. Ha elcsúszik Reims is, akkor a németeknek Reims—Craonne nagyszerű bázisuk lenne, amely a Compiègne elleni támadást megkönnyítené s lehetővé tenné a francia front áttörését.

A németek második jelentős eredményüket St. Mihielinél érték el, ahol a francia frontba már régebben ártott kiukat egy fontos támaszpont elfoglalásával még jobban kiterjesztették.

Az angolok veszteségei Helgolandnál.

(Egy cirkáló, három torpedó elsüllyedt, két cirkáló megrongálódott.)

Távirati tudósítás.

Berlin, január 28.

A reggeli lapok pontosabb leírásokat hoznak az Északi-tengeren lefolyt csatáról. A német hajóraj Hipper ellentengernagy parancsnoksága alatt kis földerítő cirkálókkal Helgolandtól 120 tengeri mérföldnyire nyugatra találkozott az angol hajórajjal, amely a hajók számát és nagyságát tekintve, túlsúlyban volt. A tengernagy délkelet felé fordult, vagy azért, hogy a parthoz közelebb segítséget kapjon, vagy pedig, hogy kedvező napállást és szélirányt érjen el. Az angolok majdnem párhuzamosan 20 kilométernyire, az ütközet végén 15 kilométernyire haladtak a németekkel. Tüzelésüket az utolsó német hajóra, a Blücherre irányozták, amelylyel szemben előnyben voltak, mert sebességük 28 tengeri mérföld volt, a Blücheré csak 25. A Blücher ellenséges lövéstől eltalálva, géprongálást szenvedett, úgy, hogy vissza kellett maradnia. A hajó oldalra hajlott, de nyugodtan tovább tüzelt. Két támadó angol torpedóhuzót a Blücher lövései elsüllyesztettek, valószínűleg egy harmadik torpedóhuzót egy német tengeralattjáró süllyesztett el. Végül a Blücher más torpedóhuzók torpedóitól találva, felrobbant. Hetven kilométerre Helgolandtól az angol hajóraj megfordult, részint német erősítésektől vagy tengeralattjáróktól félve, részint aknavesszély miatt, részint pedig saját hajóinak az állapota miatt. — A Lion nevű vezérhajó ugyanis terdén hajlott. Egy másik hajó, a Tiger erősen égett és visszamaradt. A csatavonal fölborlott. Mind a hajó sűrű füstfelhőbe volt burkolva. A gomoly közepette egy visszamaradt német torpedónaszád előtt fölbukkant egy angol csatahajó. A torpedónaszád torpedót lövelt ki, amely eltalálta a hajót. Az angol hajó rövidesen elsüllyedt. Ezt a tényt egy német léghajó megfigyelte és a Moltke nevű német páncélos cirkáló megerősítette. A német könnyű haderők nem vettek tovább részt a csatában.

A német veszteségek ezek: Blücher elsüllyedt, legénységéből 200-at angol torpedónaszádok megmentettek, egy páncélos cirkáló és egy kis cirkáló ellenséges lövedéktől eltaláltatnak és néhány halottjuk volt. A torpedónaszádok sértetlenül tértek vissza. A Lion nevű angol páncélos cirkáló nyilván súlyosan megrongálódott, mert végül az Indomitable-val kellett magát elvonszoltatnia. Az angolok legénységben való vesztesége mutatja, hogy a német lövedékek áttörték a páncélokat. Hogy melyik az elsüllyedt angol hajó, nem tudni.

Ha az angolok egy hajónak és két torpedónaszád elvesztésével és más hajók megrongáltatásával meg vannak elégedve, úgy ezzel az eredménnyel mi is meg vagyunk elégedve.

Angol matrózok a helgoland-i harcokról.

London. Angol matrózok így mondják el a nagy tengeri ütközet részleteit egy angol újságírónak.

Szerintünk az angol flotta harminc tengeri mérföldnyire járt az angol partoktól, a mikor a német flottát felfedezte. Az első lövést a Lion tette 15 tengeri mérföld távolságból. A lövés eldördülte után a német hajók rögtön irányt változtattak és dél felé iparkodtak, mi-

közben egyre szórták az aknákat, hogy ezzel is megnehezítsék üldözőik munkáját. Az elsőt aknák kikerülése nagy mértékben lekötötte az angol hajók figyelmét, de azért a Lion után a többi is megnyitotta a tüzelést. Ekkor már a németek is feleltek. Az eleinte 15 tengeri mérföld távolság nyolc tengeri mérföldre csökkent s ekkor a német flotta háttvédjét képező Blücher az összes angol hajók ágyútüzébe került.

A harcba ekkor már beleszóltak a német tengeralattjárók és torpedónaszádok is, amelyek ellen az angol hajóknak energikusan kellett védekezni. Az angol hajók újabb jól irányzott sortüze a Blücher elő részét találta és a cirkáló süllyedni kezdett. A süllyedő hajó látványa rettenetes volt. Csodálatos volt az az elszántság, amellyel a Blücher az utolsó pillanatig küzdött ellenünk. Már csak hajójának fara látszott ki a vízből, amikor a víz felett lévő ágyuiból újabb sortüzet adott, amellyel az angol hajókon nagyobb károkat okozott. Ezzel egyidőre feltartotta a mi hajóinkat, amit a többi német hajó ügyesen kihasználva, köztük kívül került. Az angol hajók súlyos sérüléseiről az angol matrózok természetesen semmit se szóltak.

Japánok győztek a falklandi csatában.

Lipcse, január 28. Egy pekingi kínai újságban japán tudósítás jelent meg a falklandi tengeri ütközetéről. Az újság, amelyet egy elfogott orosz tisztől találtak, a többi közt ezt mondja:

Mint Pekingben át jelentik, a fehér ember tekintélyét a falklandi tengeri csatában ismét új nagy csorba érte. Kiotóban, Tokióban és Yokohamában azonban nem a győzelem népe: tengeri hadierők megsemmisítésén ujjonganak, hanem az ott működött japán flottán. A japán újságok részletesen leírják a csata lefolyását. A csata kezdete előtt — így jelentik — az angol admirális azt kívánta a japán admirálisától, hogy a csata alatt rendelje magát az angol admirális parancsai alá. Erre a kívánságra a japán admirális ezt felelte:

— Az amerikai kontinenstől nyugatra elterülő világóceánban csak egy főhatalom van és ez a japán. Az én hajórajomnak az angol admirális főparancsnoksága alá helyezése ostobaság.

A japán hajóraj az ütközet alatt eleinte várakozó magatartást tanúsított. Amikor az angol hajórajt már súlyos veszteség érte, több páncélos harc képtelenné lett és menekülni kezdett, akkor Sturdee a japánok segítségét kérte. Azután a japán és német páncélosok közt kifejlődött harcban (a német páncélosok természetesen az angolokkal való három órás harcban már sokat szenvedtek) a japánoknak sikerült a német cirkálókat harc képtelenné tenni. Erre a japánok abbahagyták a további lövöldözést. De ekkor a még meg nem rongálódott angol hajók megtámadták a védtelenné tett németeket és olesó diadalt arattak. A japánok az angol tengerészek e gyáva és semmire való magatartásán érzett megvetésüket a következő szavakkal fejezték ki:

— Az angol dzsentimének nem számunk.

A falklandi győzelmet egész Japánországban mint a japán flotta győzelmét ünneplik és mint a japán flottának és japán erkölcsnek az angolon való felsőbbbségét. Ez a csata bizonyossá teszi, hogy a mi vizeinken a világ minden flottáját csak addig kell megtűrnünk, ameddig épen akarjuk.

A Leipziger Neueste Nachrichten a jelentéshez a következő megjegyzéseket fűzi: Vajjon a jelentés minden részletében megfelelő-e a valóságnak, nem tudjuk. Mindenesetre úgy tűnik, hogy a japán érdekeknek megfelelően van kiszínezve, de a mi különösen figyelemre méltóvá teszi, az a határtalan japán gőg, amely hancsorgó formában mutatkozik, továbbá az angoloknak rengeteg megvetése, akiket való leszámolásra akarják nyilván előkészíteni a japán népet.

Uj offenzívánk Galiciában.

(Nikolajevics Miklós herceg visszavonulása. — Varsó polgári kiűritése. — A bukovinai és kárpáti harcok.)

Távirati tudósítás.

Bécs—Budapest—Berlin, január 28.

Pétervár. A nagy vezérkar legutolsó hivatalos jelentése a következő: Az Alsó-Visztula jobbpartján január 23-án jelentéktelen összeütközések voltak a Radzanowo mezővárostól egész a folyóig terjedő fronton. A Visztula balpartján aránylagos nyugalom volt. Borzymow és Gunimi vidékét kivéve, ahol a németek hol nyílt támadással, hol ázó segítségével igyekeztek állásainkat megközelíteni, tüzelésünk azonban feltartóztatta és arra kényszerítette őket, hogy veszteségek közepette visszavonuljanak. **Galiciában az osztrákok január 22-én és 23-án Jasliskától az ugorod-sambori vasutól délkeletig terjedő fronton felvették az offenzívát,** amely különösen Jasliska környékén volt heves, ahol az ellenség állásainkat ágyúkkal lőtte s egy hadosztálynál nagyobb sereget vonultatott fel tüzérseg által támogatva. Mindamellett tüzelésünk nagy veszteséget okozott az ellenségnek s **előnyomulását megállította.** Bukovinában, Vallputna mellett a határon, Kunpolungtól 20 versztnyire nyugatra előcsapataink egész nap harcban állottak az osztrák tüzérseggel.

Előnbakot keresnek az oroszok a jó vendő vereséghez.

Berlin, január 28. A *Taegliche Rundschau* írja: **Danileff tábornokot nevezték ki a főparancsnok önálló vezérkarának igazgatójává.** Ezzel a háború további lefolyásáért levették a felelősséget Nikolajevics Miklós nagyhercegről. **Oroszország látja, hogy a háború nem terem számára több babért és ezért Danileffet tolja előtérbe.**

Miklós nagyherceg ismeretlen tervei.

Rotterdam, január 28. A *Daily Mail* jelenti Szentpétervárról, hogy az észak-lengyelországi határon megkezdett operációkat nagy erővel folytatják. Számos kisebb ütközetre került sor, ahol helyel-közzel mindkét részlől előnyöket vívtak ki, így példának okáért a németek Plock ellen megszállottak egy utat. A harc vonal ezen a vidéken Dobzaintól a Visztula mellett a Skazava és Wkra nevű kis folyókig terjed. Innen a front Bieszun, továbbá Radzanov és Konopka felé halad, amely a malawa—ciehavoni vasutvonal mentén van. A tudósító megjegyzi, hogy Miklós nagyherceg kitűnően őrzi terveit és senki sem tudja, vajjon mi lehet a célja az orosz offenzívának.

Az orosz tüzérseg inferioritása.

Berlin. A Nida menten és az Alsó-Duna-jecnél állandó tüzépárbajok folynak. Az orosz tüzerseget a uszthiány inferioritása hozta. Gránátjaink egész lövészárkokat megsemmisítenek, az ellenséget kiemenik megbízotabbnak hitt tevékeiből. Gyalogsági harcokra a te-repviszonyok alkalmatlanok.

Varsónál dől el Galicia és Bukovina sorsa is.

Krakó, január 28. A Ruskoja Viedomosti hadi tudósítója jelenti lapjának: Ebben a háborúban a historailag híressé vált győzelmes visszavonulással mind nem érhetjük be többé, mert hátunk mögött sokkal erősebb támasztó pontok vannak, mint valaha és mert ma a legszigorubb tél sem lehet akadály. Uj idöket élünk, amidön az elemi akadályokat technikai vívmányokkal le lehet győzni. De éppen ez a körülmény nincs előnyükre. Amennyiben Varsót fel kell adnunk és a legközelebbi védelmi vonalra kényszerülünk visszavonulni, komolytlen helyzetbe jutunk. Ennek a vonalnak a középpontja Brestlitovsk és mindaz, ami ettől nyugatra fekszik, egy pillanat alatt a németek, osztrákok és magyarok vára lehet, ami által kénytelen kellen ki kell ritenünk **Galiciát és Bukovinát.** Mi-dezek mellett, még az is kétes lenne, hogy visszavonulóseregünket el tudnánk látni megfelelő muni-cióval és élelmiszernel. Ha Varsó előtt vereséget szenvedünk, ez kétszékivül döntő jelentőségű lesz.

Polgárilag kiűritik Varsót.

Berlin, január 28. A Post jelenti: A semleges országok hadi tudósítói és megbízottai kénytelenek voltak Varsót elhagyni. A katonai hatóságok parancsára a **civil lakosság nagy része is elűvozott.**

London. A „Daily News” tudósítója jelenti Varsóból: A fagy beálltával a német utászcsapatok erősen dolgoznak a folyóknál, hogy azok befagyását megakadályozzák. Gránátokkal robbantják a jeget.

Az oroszok visszavonulnak Radautz felé.

Bécs. Az oroszok kirilbábai véres veresége óta a bukovinai határon nyugalom van. Az ellenség két irányban folytatta visszavonulását: az a sereg, amely a Jakobéni előtt szenvedett súlyos veszteségek után kénytelen volt offenzíváját beszüntetni, elernyedtén szugorodott össze Kimpolung irányában; a Kirilbábánál szétvert csapat pedig Radautz felé menetel.

Orosz vereség Ökörmezőnél.

Ungvár. A Latorca völgyében és az Ung völgyében benyomult oroszokat visszazsorítottuk, gránátjaink több ütegüket megsemmisítették. A Lyuta völgyében előrehaladtunk. A Csontosból kivert ellenség Malomréig menekült, innen folytatta menekülését Fenyvesvölgyig, azután Gyilokhegyig. Az oroszok fejveszelten menekültek, muni-ciót, ágyút, foglyokat hátrahagyva. Vésnap Gyilokhegyet is birtokba vettük, az oroszok veszteségeihez képest ami veszteség nek aránylag csekélyek voltak. Beregben az oroszoknak az uszoki szerpentinre kellett visszavonulniuk. Az elérésig a négy napos harcban kétezer-több halottat vezitett. Nagybrzban a tis olgabi ósóg és a posta működik. A toronyi vonal or be-tört oroszok a Ökörmezőnél megvertek és ha-nyatthomik menekültek vissza Toronyáig.

A közös pénzügyminiszter távozása.

(Bilinski lovag bukása. — Ellentét Burián báróval és az osztrák kormányval.)

Távirati tudósítás.

Bécs, január 28.

A jól értesült és komoly politikai körökben napok óta beszélnek a közös pénzügyminisztérium krízisééről. A krízis egyik eredő okául a szomorú szarajevói Péter Pál napvasárnapot tudják be. Már akkoriban fölmerült a kérdés, vajon kit terhel a felelősség az elégtelen rendőri és elővigyázatossági intézkedések miatt. Bilinski reámutatott arra, hogy a trónörökös utazása tisztára katonai szorítást volt és Ferenc Ferdinánd, mint a hadsereg főfelügyelője jelent meg a boszniai hadgyakorlatokon és a polgári hatóságokat nem hívta fel a szükséges előkészületek megtételére. A szarajevói fogadtatás és az egész program összehajtása a polgári hatóságok beavatása nélkül történt. Természetes, hogy ez a feltétele nem maradhatott ellentmondás nélkül, ami utban is megnyilvánult, hogy **Bilinski mezejénését a király előtt Ofelségének ischiből Bécsbe való megérkezése után mindenki természetesen tartotta. A német viszonyok között azonban a kérdést függ ben tartották és a személyváltozást kikerülték.**

A miniszterválság okai.

Azok a híresztelések, hogy Bilinski távozása Burián István báróval való ellentét miatt következett be, nem egészen hihető. Sokkal inkább összefügg azzal az ellentéttel, amely a galiciai kérdés miatt támadt a közös pénzügyminiszter és az osztrák kormány között. Bilinski igen sok jóindulattal kezelte a galiciai menekülteket és a kártalanítás tekintetében is határozottan mellettük foglalt állást, eközben azonban aurlódások támadtak közle és az osztrák minisztérium között. A bonyodalom megoldása attól függ, hogy a korona hogyan határoz Bilinski utóda felett. Kűg továbbá attól is, hogy Bosznia kormányzatát hogyan rendezik be, hiszen tudjuk, hogy a berlini kongresszus szerint a kormányzás tulajdonképpen a közös külügyminisztériumhoz tartozik. A korona elhatározása ezideig még ismeretlen és éppen ezért a jelölteket bizonyos kélekedéssel kell vizsgálnunk. Annyi bizonyos, hogy a kérdés néhány napon belül dőlőre jut. Bilinski távozása előreláthatólag nem marad egyedül és hír szerint **Stürgkh osztrák miniszterelnök fölmentese is várható, ami összefüggésben van a közös pénzügyminiszter távozásával.**

Beszélik, hogy Bilinski és Burián báró között még régebbi időből személyes ellentét volt. Burián közös pénzügyminisztersége idejében Bilinski, aki akkor osztrák pénzügyminiszter volt, a Reicharat üléseben nyíltan elítélte Burián egyik intézkedését.

A két miniszter között akkor támadt konfliktust ofelsége közbelépése elintézte, de az ellentét megmaradt.

Ki lesz Bilinski utóda?

Utódjára nézve magyar pontikai körökben azt mondják, hogy Körberen kívül Beck báró volt osztrák miniszterelnök és Baernreuther volt osztrák miniszter és az osztrák delegáció boszniai albizottságának elnöke jöhet figyelembe.

A Neue Freie Presse azt jelenti, hogy a közös pénzügyminisztérium élén várható személyváltozás a jövő hónap legelső napjaiban fog megtörténni. Bilinski lovag utódának személyében még nem esett döntés, de a legst-

rúbben Körber volt miniszterelnököt emlegetik. Hír szerint, egyidejűleg a közös pénzügyminisztérium vezetésében bekövetkező személyváltással a közigazgatás vezetésének legfőbb állásaiban is több változás lesz. Nagyon valószínű, hogy Hohenlohe Konrád herceg trieszti helytartó, a ki már régen meg akart válni állásától bizonyos körülmények miatt, most elfogja hagyni a helytartói állást és a közigazgatás egyik legfőbb helyét fogja elfoglalni. Utódául Fries báró karinthiai tartományi elnököt emlegetik.

Burián báró politikája.

Berlin, január 28. Burián báró külügyminiszterünknek a német főhadiszálláson való hivatalos látogatása a berlini diplomáciai és politikai körök teljes figyelmét kelti le. Illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a külügyminiszter a szokásos bemutatkozó látogatást tette meg, mégis az egész európai helyzetre kiható megbeszéléseket folytatott. Nyomatékosan hangsúlyozzák, hogy a tárgyalás során a szövetségesek eddigi erőyes és hajthatatlan politikájának folytatásáról volt szó. A megbeszélések során természetesen különös fontossága volt a balkán kérdésnek, valamint a semleges államokkal állandóan folytatott diplomáciai eszmecserének. Egybehangzóan kialakult az a meggyőződés, hogy Burián öntudatos politikája, már a közel jövőben megteremti a maga gyümölcsét. Burián programja azokban a körökben, amelyek ebben a tekintetben többé-kevésbé informáltak, általános meglepetést keltettek és győzelmi programnak tekintik.

Szófia, január 28. A bolgár Szobranje elnöke, Momcsilov levélben üdvözölte Burián István báró közös külügyminisztert és annak a reményének adott kifejezést, hogy Burián báró segíteni fog Bulgária nemzeti ideáljainak megvalósításánál. Burián válaszában kijelentette, hogy a legelső alkalommal tettekkkel fogja bebizonyítani, hogy a bolgároknak legjobb barátja.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Péntek: Szibil.

Szombat: Itt először Cserebogár, operett.

* **Artista szerelem.** (Szenzációs artista dráma az Urániában.) Abból a körből veszi tárgyát a színház mai udonsága, mely a társadalom minden rétege közül mindvégig megőrzi a maga romantikus, regényes hajlamait, melyek mindig más, mint a többi, amelyek élete nem egyéb, mint a halállal való játék. Egy önálló társadalmat képez ez a társadalomban, exkluzív, magába zárkózott, de emellett bohém társadalmat. Szeszélyei vannak, melyek erősebbek, szenvedélyei, melyek hatalmasabbak, mint másoké. Ennek a világnak életét tárja elénk a mai dráma, egy meghatározott tragikus történet keretében. Egy artista család élete áll előtünk. A nő elhagyja férjét, kinek későbbi nyomorát okozza. A férj nyomorúságban tengeti tovább életét. A gyermek születésétől távol egy cirkuszban keresi meg kenyerét.

* **Nagy artista dráma az Apollóban.** (A fekete család.) Az artista-drámák mindig kedvenc képei a mozibárázó publikumnak s így aszult nézőtér várta ma az Apolló-színházban a fekete család bemutatását. A bemutatott film előre nem számított meglepetést hozott a publikum számára. A drámban előforduló hajmeresztő produkciónak s egyáltalán a darab idegizgató cselekménye még az emlékezetes „Négy ördög” című artista-történetet is túlszárnyalta. Az emberi bátorságnak és ügyességnek csodálatra méltó produktuma mindaz, amit a „Fekete család” nyújt. Nincs az a jelenet, amely fogva tartaná az érdeklődésünket s ne váltana ki belőlünk bámulatot. A darabnak óriási sikere volt. A közönség valósággal tombolt elragadtatásban.

tásában. Pénteken megismétli az Apolló ennek a hatalmas artistadramának a bemutatását.

* **Egy ország fegyverben.** (Aktuális háborús aláger az Uránia legközelebbi udonsága.)

* **Felhívjuk a közönség figyelmét Körber** 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárára.

HIREK

Papi prédikációk Aradmegyében

a hadi kenyér mellett.

(Tovább folyik a megyében a gabona rekvizitálása. — Ahol még mindig buzakenyeret esznek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, január 28.

Az Aradi Közlöny vasárnapi számában részletesen beszámoltunk róla, hogy eddig Aradmegye mely községeiben foglalta le a hatóság a gabona készleteket a minisztérium legutóbbi rendelete alapján. A rekvizitálást tovább folytatják a vármegyében és a hatósági kiküldöttek a legutóbbi napokban történt látogatásuk alkalmával rendkívül érdekes felfedezésre bukkantak.

Aradszentmárton, Medgyesegyháza, Alsókamarás, Nagykamarás községeiben, valamint József főherceg bányai uradalmában még mindig tiszta buza kenyeret esznek a legszegényebb családok is és eddig hírét se hallották az úgynevezett hadikenyérnek, vagy a kukoricalisztből sült kenyernek. Egyes községekben a lelkészek prédikációkat tartanak a templomokban s arra intik a lakosságot, hogy takarékoskodjék a buzalisztal és csak barna kenyeret egyen a háború alatt.

Holló Adám, Aradszentmárton róm. kath. plébánosa kijelentette Szerényi Géának, aki a rekvizitálásban a földművelésügyi minisztérium megbízásából funkcionál, — hogy Glattfelder püspöktől felhatalmazása van arra: tanulmányozza a legégetőbb szociális kérdéseket és ilyen irányban is gondoskodik a nép fölvilágosításáról. A kenyérrel való takarékoskodást ő a legfontosabb szociális ügynek tekinti és a szöszékben fogja kioktatni a népet a sürgős teendőkre.

Az említett községekben ismét az illetékes főszolgabírók és Meiszner Ernő gazdasági felügyelőn kívül Szerényi Géza jelent meg. Mindenütt felvilágosították a lakosságot a rekvizitálás céljáról. A lefoglalás aktusát megelőzően a községi előjáróság már gondoskodott a készletek összeírásáról. A lakosság mindenütt a legnagyobb megértéssel fogadta a rekvizitáló-bizottság munkáját és megígérték, hogy a jövőben nem esznek tiszta buza kenyeret. József főherceg bányai uradalmában már egyetlen métermázsza búzát se találtak, mert hónapokkal ezelőtt eladták. Csupán a lovak számára visszatartott zabot tudták már lefoglalni. Általában azonban nem talált a bizottság annyi rekvizitálható gabonát, amennyire számított. Ennek az a magyarázata, hogy gyöngébb volt a termés Aradmegyében, mint más években.

— A szerb és montenegrói fegyverek diadaláért. Kopenhágából jelentik: Moszkvában a szerb és montenegrói fegyverek diadaláért iententisetelet volt, a melyet körönet követett. A körmenetben részt vettek a szláv népek küldöttel is.

— A háború rokkant, elesett honvédtisztjei és a Muraközy alapítvány. Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán március 15-iki határ nappal pályázatot birtet Muraközy József alapítvány kamatjövendelmének egynegyed részére, amely honvéd rokkant tisztek, továbbá azok özvegyeinek és árváinak segélyezésére fordítandó. A kamatjövendelem (a folyó évben 1250 korona) 5 egyenlő részre osztandó fel, amelyből 3 rész csapatszolgálatbeli vagyontalan rokkant honvédtisztoknak, 2 rész pedig honvédtisztak vagyontalan özvegyeinek és árváinak adományozandó. Arad vármegyebeli illetőségű honvédtiszteknek, azok özvegyeinek és árváinak elsőbbségi igényük van. Az alapítványban első sorban azon vagyontalan csapatszolgálatbeli honvédtisztok részesítenek, kik háborúban történt megsebesülés folytán, ezek után pedig olyanok, kik békében szolgálatteljesítés közben önhibájukon kívül szenvedett súlyos sérülés folytán váltak rokkantakká és pedig utóbbiak az esetben, ha sebesülési (személyi) pótdíjban vagy rokkantvási ellátásban nem részesülnek. Ezek részére a segély élet-hossziglan fog adományoztatni oly kötelezettséggel, hogy vagyontalanságukat minden év január hó 1-én Arad vármegye alispánjánál igazolni tartoznak. A második pontban felsorolt tisztek hiányában oly csapatszolgálatbeli rokkant honvéd főtisztek fognak ideiglenesen évről-évre segélyeztetni, kik keresésképtelenek, nősök, kiknek ellátatlan gyermekeik vannak, vagyontalanok, házassági óvadékkal nem bírnak és segélyre szorulnak. A vagyontalan özvegyek és árvák közül elsősorban azok segélyezendők, kiknek férjük s illetve atyjuk katonai állományu főtiszt volt, az ellenség előtt elesett, vagy az ott szenvedett súlyos sebesülés folytán halt el. Ilyen özvegyek élet-hossziglan (illetve újból férjhezmenetelig), az árvák pedig: leányárvák 18-ik, a fiúárvák 20 ik életévük betöltéséig, vagy esetleges korábbi ellátásukig, (férjhezmenetel, önálló kereset, özöl-díj stb.) fognak segélyeztetni. A Muraközy alap kamatait minden évben kiadja a törvényhatóság, azonban a pályázat soha olyan szomorúan aktuális nem volt, mint ezidén, amikor a nagy háború elesett hős honvédtisztjeinek hozzátartozói kérhetik a kamatokat.

— Vilmos császár az újságírókhoz. Berlinből jelentik: Vilmos német császár születésnapja alkalmával rendezett csapatszomlén így szólította meg a haditudósítókat: Jó reggelt uraim! Fogadják elismerésem: önként nagyszerű munkát végeznek. Szívesen olvasom mindig a cikkeiket, a melyekben sok hazafias lendület van. A mi embereinket itt a lövészárkokban is nagyon lelkesíti, ha ilyen dolgokat olvashatnak. És még valamit, uraim! Jegyezzék meg maguknak: az én elvem ebben a háborúban is az, a mi Skótszág reformátoráé, az öreg Jones Knoxé volt: Mindig az val, többségben, a ki Istennel tart. Ezt közzé tehetik!

— Török előrenyomulás a Kaukázusban és Perzsiában. Konstantinápolyból jelentik: A főhadiszállás jelenti: A Kaukázusban újabb offenzívával Olty irányában előnyomultunk. Az elkergetett ellenség menekülőben felgyújtotta Narman orosz községet, hogy az itt felhalmozott nagy hadianyag kezeinkbe ne jusson.

Milanóból jelentik: A törökök Kaszimból előrenyomultak Teherán felé, aszal a célal, hogy Perzsia fővárosát megszállják.

— Földrengés a Balkánon. Szófiából jelentik: Gyurgyevóban és Kalarasban erős földrengés történt; Kalarasban nincs.

— Mit olvasnak a franciák? A háború kezdete óta, mióta Párisban a rendes élet megszűnt, a franciák igen sokat olvasnak és a párisi könyvtárak forgalma nagyon emelkedett. Most arról érkezik jelentés, hogy mi mindent olvasnak a párisiak. Legnépszerűbbek természetesen a katonai könyvek, azután a Németországról és a császárról írt munkák. Sokat olvassák Jules Huret könyvét a német birodalomról, azután Georges Bourdon munkáját a császárról. Nagyon népszerűek azok a jóslató szerzemények, a melyek a Hohenzollernnek végét és a német uralom bukását jóslgatják. Ebből mintha vigasztalást merítenének a franciák a mostani szomorú időkben. Igen népszerű Bilse könyve: „Egy kis garnizonból”, amelyben porosz tisztokról van szó, még pedig nem a legbarátságosabb formában. Ezt a könyvet sokan olvassák a franciák. A könyvkereskedésekben erősen fogytak azok a könyvek, amelyek a francia forradalomról, azután Napoleonról, az 1870-iki háborúról és Páris akkori megszállásáról szólnak. Olyan könyvek is újból népszerűek lettek, amelyeket már ugyazólván teljesen elfelejtettek. Újból olvassák Viktor Hugo „L'Année terrible” című könyvét, azonkívül Sarcey „L'Idylle Prussienne”-jét, továbbá Banville költeményeit. Különösen népszerű Deroulède „Chants du Soldat”-ja. Természetesen a franciák is nagyon vásárolják a térképeket.

— Bezárandó szálloda. Január 26-iki becses lapjában megjelent „Bezárandó szálloda” híradásra a következő közlésre kértek fel.

— A tényállás az, hogy házamban tényleg van szálloda és vendéglő ipar, ennek gyakorlását azonban mindég megbízható vendéglősi kimérő őrzi és soha a legcsekélyebb törvénybe átközdő cselekedet elő nem fordult. A jelenlegi 6 hónapig itt lévő kimérő házaspár azonban a belője helyezett bizalommal lelkiismeretienül és rosszakaratulag visszaélt s így került összekötésbe a büntető törvénnyel is s így okozott nekem is nagy erkölcsi és anyagi károsodást, a melyről hogy — sajnos későn — tudomást szereztem, azonnal megtettem az intézkedést, hogy házamból felmondással eltávolítsam. Fentiek közlését ismételtelen kérve s az érdeklődőknél szönlve, vagyok tisztelője Hidvéghy Pál.

— Elzárásra ítélt malomigazgató. Temesvárról jelentik: Temesvárott, csak úgy mint az ország egyéb helyein is sok a panasz a liszt-drágítók, de különösen néhány malom ellen. A temesvári panaszok dolgában vizsgálat indult meg, melynek az eredménye az lett, hogy Temesvár város rendőrfőkapitánya Prochaska Edét, a Múmalom társtulajdonosát a kivételes intézkedésekről szóló törvény alapján tizen-négy napi elzárásra és 200 korona pénzbírságra ítélte. A visszaélést úgy követték el, hogy a malom lisztet csak korpával adott el és a korpát az illető kereskedővel titokban napi áron felül fizettette meg. Ha az illető nem használhatta a korpát, úgy azt visszavették tőle, de olyan jelentékenyen olcsóbb áron, hogy végeredményében a liszt maximális áráról szóló rendelkezést kijátszották, mert a lisztet a megállapított árnál sokkal drágábban kapta a kereskedő. A vizsgálat egyébként más malmok ellen is folyik. Az energikus fellépés bizonyára átvés hatással lesz.

— Tizennégy katona flu, hat halott egy családban. Krakóból jelentik: A sziléziai Glewitz községben egy Baresek nevű fuvarosnak tizennégy fia vonult be katonának. A Baresek fiukból eddig hat eleset, három az északi harctéren halt hősi halált, kettő tengeren, egy pedig Franciaországban.

— A kevert liszt. A miniszterelnök újabb rendeletét bocsátotta ki a buza és a rozs őrlésének szabályozásáról a vámról malmok tekintetében. A rendelet szerint, aki búzát, vagy rozstól oly malomba visz őrlés végett, mely lisztet, vagy egyéb őrlményt bérért, vagy az őrlés végett behozott gabonanemű bizonyos hányadért kizárólag az őrltető félnek házi szükségletére állít elő és lisztet vagy egyéb őrlményt eladásra vagy a behozott gabonaneművel való kieserítés céljára (csuvarozásra) egyáltalában nem őrl (vámöröl malom) köteles az őrltetésre vitt búzán vagy rozson felül egyidejűleg legalább ugyanannyi árpát vagy tengerit vagy e kétféle gabonaneműt együtt őrlés végett magával hozni. Ehhez képest az előbbi bekezdésben említett vámról malomvállalatok ezentúl a felsőbúzát vagy rozstól őrlésre csak úgy vállalhathatnak el, ha a fél egyidejűleg az előbbi bekezdésnek megfelelő árpát vagy tengerit hoz magával. A vámról malomvállalat az így módon őrltetésre hozott búzából és rozsból a fél részére ennek kíván-ságához képest a korpán felül legfeljebb 15 százalék finomabb buza- vagy rozslisztet kivonhat; a többi buza- és rozslisztet keverés nélkül, de csak az egyidejűleg őrlésre hozott árpából vagy tengeriből nyert liszttel együtt szolgáltatathatja át az őrltető félnek. A jelen rendelet rendelkezései megfelelően azokra az őrlésekre is irányadók, amelyeket akár a vámról malomvállalat tulajdonosa vagy birtokosa, akár bármely olyan harmadik személy, akinek a tulajdonos vagy a birtokos a malmot őrlés végett átengedte, saját házi szükségletének céljára végez. A rendelet ellen vétőket szigorúan büntetik.

— Híradás Przemyslből. Kis István Arad-gáji lakos címére is hozott a posta egy helyi könnyű tábori levelezőlapot, amelynek homlokán nagy fekete betűkkel olvasható a felirat: „Híregerpost Przemysl Jänner 1915”. A levelezőlapot egyúttal az is elolvasható, hogy az a 25412. küldeménye a przemysli rendőrségnek. A lapon Kis András küldi a tábori üdvözlését feleségének és születésnapjára arra is kér, hogy néhány bajtársának hozzátartozóit értesítse. Így a lapon Örkös József Szeged Pápai-utca 10. címre szeretett kedves anyjával és apjával tudatja, hogy még megvan és egészséges. Szabó Jánosné-nak Arad, Borona-utca 43. izeni a légi postával érkező, hogy nincs baja és egészséges. Czibulya Istvánnal, Szegvár Széchenyi-utca III. tízed 123. szám tudatják, hogy Czibulya Mihály is egészségesen él a várbán. Daróczi Károlynéval Battonya Hajnal-utca 555. pedig, hogy férje Daróczi Károly baj nélkül, egészségesen bírja az ostrom napjait.

— A „Heil dir im Siegerkranz.” Asaj téhadi-szállásról jelentik: Ma délután a főhadiszálláson istentisztelet volt a luteránus templomban a német császár születésnapja alkalmából. Az ünnepségnek volt egy részlete, amely általános feltűnést keltett a magarangu hallgatóság körében. Ezen az istentiszteleten történt ugyanis először, hogy hivatalos alkalommal a Heil Dir im Siegerkranz kezdődő német himnusz a régi szöveggel, de teljesen új melódiával énekelték. Az új német himnusz egy katonai énekkar adta elő. Az újítás oka az, hogy a régi német himnusz melódiája tudvalevőleg teljesen azonos volt az angolok királyhimnuszával.

— Híszónokiak. A templomi előjáróság közli, hogy a folyó hó 29-iki péntek esti istentisztelet híszónokiattal egybekapcsolva fél öt órakor kezdődik.

— Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

— Selyem ernyőt, férfi és női naturnyél már 4 korona 50 fillér, kaphatók Fischer Nagy Áruházában. Bevételük részére teljes felszerelés dísz-árakban. Gyermekkocsik és székekben gyári raktár 20% engedmény. Mindenki látogassa meg a Fischer Áruházát a Szabadság-téren!

— Magyar Osztrák hadi segélyzőbélyegek százát egy koronájával veszi Kerpel Izsó könyvkereskedése. Ugyan-e cég vásárolt egén bélyeg-gyűjteményeket és könyvtárakat is. 411

— Ügyvédi irodák b. figyelmébe. A m. kir. Igazságügyminisztérium 9900-1913. I. M. sz. rendeletében előírt és kötelező négyféle végrehajtási nyomtatvány kapható az Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdájában.

A császár születésnapja békében és háborúban, az Aradi Közlöny tudósítói.

Arad, január 28.

A táborban, csapatai közt, minden lény és pompa mellőzésével ünnepelte a német császár 56. születésnapját. Nem tartotta megengedhetőnek, hogy a véres csaták idején, amár csak egy napra is elhagyja harcoló katonáit és otthon Berlinben, a márványdíszes palotában maga köré gyűjtse a német birodalom színeit és javát, hogy átvegye jókívánságait.

A császár születésnapja a berlini téli szezon legmagasabb eseménye szokott lenni. Ezen a napon a császári család megszokott életrendje alaposan megváltozik. Kora reggel szürkületkor már élénk az élet a királyi palota udvarán. Egy gárdadandár zenekara nagy ébresztőt tart és a császár, aki már reggel hat órakor talpon szokott lenni, megjelenik az ablaknál és fogadja a tizezernyi tömeg tüntető hódolatát. Ezután a császárné lakosztályába megy át a hol pompás virágdíszben csillog a születésnap ajándékokkal teli asztal, elől rajta a császárné ajándékai, mögöttük, amelyeket a rokoni és baráti viszonyban álló fejedelmek küldtek. A császárné évről-évre meglepetést keltő ajándékokról gondoskodik. Tavaly például karrarai márványból elkészíttette a saját jobb kezefejét és azóta a művészi szobrász-munka a császár íróasztalán ékeskedik. Igen gyakran praktikus, sőt humoros dolgokat szokott ajándékozni férjének és így cselekszenek a császár gyermekei is, akik feleségeikkel és gyermekeikkel jelennek meg már kora reggel a gratulációhoz. A rokon fejedelmek, tekintettel a császár gyűjtő szenvedélyére, rendszeren valami ritka könyvet, festményt vagy műkincset küldenek. Nagyon szereti a császár a nagy emberek kézíratait, leveleit és különös örömet okozott neki a Hohenzollern ház történetére vonatkozó eredeti okiratok kézírati példányai, amelyet a mi királyunk küldött néhány évvel ezelőtt a bécsi udvari könyvtárból.

A német nép minden rétegből elárasztják az uralkodót születésnap ajándékkal, virággal, mesterművekkel. Egy kovács legény két és fél évig dolgozott egy órán, a melynek szám-lapján a számokat az uralkodó családnak tizenkét tagja pótolta, vert művi arcképeikkel. A mészáros céh kolbászt és sonkát, a Rajna-mellékéről bort küldenek, külföldről madarakat és egzotikus állatokat hoznak a futárok. Különlegességek is érkeznek: egy íróművész olyan születésnap lapot küldött, amelyen majdnem az egész biblia olvasható volt, egy fotográfus pedig egy szem czeresznyemagot ajándékozott, amelyen nagyító üveggel Schiller „A harang” című költeményeinek jelenetei voltak láthatók.

Miután a családtagok gratuláltak, következtek a szűkebb udvar hölgyei és urai, a kik a császár fogadó termében, Nagy Frigyes egykori tróntermében gyülekeznek. A főudvarmester és a marsall és a főhadsegédek vezeték a társaságot, a kik mindegyikével kezét fog a császár. Tíz órára a nagy oszloposarnokban a legfényesebb társaság gyülekezik: a fejedelmek és hölgyeik. A legöregebb szövetséges fejedelm néhány szóval üdvözlí a császárt, míg a többi csak eléje lép és kezét fog vele. Ezzel az ünnep családi része beárul.

Ünnepi istentisztelet következik ezután az udvari kápolnában, a melyen a diplomáciai testület, a nemesség, a szövetség tanácsa, a kancellár, főméltóságok, tábornokok és admirálisok, a fekete sasrend lovagjai vesznek részt. Ez az ünnep hivatalos recepció. Ezt követi a nagy gratuláció a fehér teremben, a hol a miniszterek jelennek meg. Végül a császár fiainak társaságában gyalog elmeny a Zenghausba, a hol örsékváltás van nagy katonai pompával. Tízezer ember szokta végignézni a nagyszerű parádét és tüntet császára mellett.

Ez évben természetesen ezekből semmi sem volt. Nem volt este az operában diszeldadás sem. A császár katonái közt van, hogy velök osztózzék örömben és bánatban és hogy győzelemre vezérelje őket.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Aradi Kereskedők Takarékos és Hitelszövetkezete választmánya ma délután tartotta a folyó évi február 7-ére kitűzött rendes közgyűlést előkészítő ülését. A választmány előterjesztett jelentések szerint az 1914. évi tiszta nyereség 91059 kor. 50 fillért tesz ki, amelynek alapzabályszerű felosztása után a felszámoló VII. évtársulat tagjai minden törzsbetéti után 148 kor. 50 fillért (130 kor. tőke és 18 kor. 50 fillér nyereség részesedést) kapnak, a mi törzsbetétenként 1 koronával marad mögöttes a tavalyi felemelt nyereség-részenek. A törzsbetétekre eső összeget és a nyereség-részesedést a közgyűlést követő napon kifizeti az intézet. A választmány az elért eredmény fölött Ecker Gyula indítványára az igazgatóságnak és a tisztikarnak elismerését szavazott.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1915. évi január 29-én:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

S z i b i l l.

Operetta.

Közdete este 7/8 órakor.

Feladós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.

APOLLO SZÍNHÁZ

bemutatja szombat, vasárnap és hétfőn az évad legszebb Monopol filmjét:

271

Rafael a cigány-t.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-próbált

kettős fűtőkályhák és kettős füstcsövekkel érhető el.

Megállapított tény, hogy ezen kályhák és füstcsövek használatánál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent a.

Kettős füstcsövek állandóan rak-táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 6 korona.
3. sz. 8 korona. 6. sz. 20 korona.
Egyedül

1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.
A kettős „Patent” füstcső igen jó, mert kevés fával sok meleget ad Mindenkinék ajánlhatom. Tisztelettel Dr. Steinitzer Pál.

Nyomtatványok

osinos kivitelben készülnek az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Január hó 29 én pénteken:

A német csapatok bevonulnak Lodzba

Az otomán hadügyminiszter engedélyével.

Fekete család.

Színmű 5 felvonásban. Szenzációs trükkök. Kedves jelenetek.

Sylvester a lövészárokban

Aktuális háborus kép 2 felvonásban. —

Az előadások kezdete d. u. fél 6 órakor.

25

SIROLIN "Roche"

mellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használnak.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegsége sirolin használata jelentékenyen oszlokkenti.
4. Skrofózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Haplató minden gyógy-szertárban. ára 4 Korona.

87-915. (Kv. szám.)

Hirdetmény.

Garassa községe névze az 1892. XXIX. t. cikk értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzés és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztével, az azok a felosztással történt község.

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. cikk 16. és 17. §-ai alapján, ideértve a §-ának az 1899. évi XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. c. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t. cikk 15. §-a pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. XXXVIII. t. cikk 2. §-a és az 1891. XVI. törvénycikk 15. § b) pontja alapján eszázölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. cikk 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, a végből törlési keresetüket 6 hónap alatt, vagyis 1915. évi augusztus hó 15-ik napjáig bezárólag a telekanyag hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1899. XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának

bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irasbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis 1915. évi augusztus hó 15-ik napjának bezárólag a telekanyag hatóságához nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vételre nem fog.

3. Hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban kifejtett esetekben kívül az eljárás és az emiatt felvett határozatok bejegyzését általánosan nyert nyilvankönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának 1899. XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek tartják, a tekintetben felhozható tartalmazó kérvényüket a telekanyag hatóságához 6 hónap alatt, vagyis 1915. évi augusztus hó 15-ik napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az az emittett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adnak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtának, az eredetüket a telekanyag hatóságnál átvehetik.

Máriaradna, a kir. járásbíróság mint telekanyag hatóság, 1915. évi január hó 20-án.

Dr. Farkas Győző s. k.
407 kir. aljbíró.

1817-1915.

Hirdetmény.

Magyarország termelési viszonyai, a mind nagyobb tért foglalkoztató gazdaságok és a kerekesség, a kormányzat erre vonatkozó intézkedései teljes garanciát nyújtanak arra nézve, hogy évekig tartó háború esetén is kenyérmegvalósításban sem leszünk. Mégis a háború okozta nagyvolumenű jogszabályok való tekintettel, nemkülönben figyelemmel arra, hogy külföldi behozatal hosszabb időt nem várható, valószínű, hogy hűvelyes veteményekben nagyobb mérvű hiány és ennek következtében drágaság fog beállni.

Felhívjuk ennél fogva a város közönségének azon részét, mely tíres telekkel rendelkezik, hogy ezen területeket már a folyó év tavaszán gazdasági művelés alá vegye és ezen területeken babot, lencsét és borsót termeljen. Minden kicsiny helynek beültetése fontos, mert habár csak négy-öt kiló is terem a beültetett kis területen, az máris sokat fog jelenteni, mert a sok kicsiny összetéve, végeredményben számottevő ter-

55-1915. Eln. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Minister urnak 1915. január hó 1-én kelt 20091-eln.-15-2.-1914. számú rendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Balkánhaderők cs. és kir. főparancsnokságnak a rögtönítélő eljárás tárgyában 1914. december hó 18-án No. 540-Ok. sz. alatt kiadott rendeletének hatályon kívül helyezése mellett, a Balkánhaderők körletében (Mostár-raguza, sarajevó, zagráb, tomesvári katonaparancsnokságok és a budapesti katonai parancsnokságtól Bács-Bodrog-megye) a következő büntettek esnek rögtönítélő eljárás alá és a katonai bíróságoknál a halálbüntetés katonai büntettek miatt agyonlövés, közönséges büntettek miatt pedig kötéltől által hajtandó végre.

I. Az összes katonai egyéneken (Kbp. 11. §. 6. pont) a Balkánhaderők egész körletében.

a) a Kbt. 167. §-a szerint minősülő lázadás büntette miatt.
b) a Kbt. 188. §-a szerint szökés büntette miatt.
c) a Kbt. 248. §-a szerint minősülő gyávaság büntette miatt.
d) a Kbt. 267. §-a szerint minősülő fegyelem és rendháborítás büntette miatt.

e) a Kbt. 293. §-a szerint minősülő öncsonkítás büntette miatt.

II. Az összes katonai egyéneken (Kbp. 11. §. 6. pont) és a hadsereg kíséretéhez tartozó összes polgári egyéneken (Kbt. 11. §. 9. pont és a hadi szolgálati törvény 9. §. 1-ső bekezdése a Balkánhaderők egész körletében.

a) a Kbt. 404. §-a szerint minősülő erőszakos nemi közönséges büntette miatt.

b) a Kbt. 407. §-a szerint minősülő megfertőzés büntette miatt.

c) a Kbt. 413. §-a szerint minősülő gyilkosság büntette miatt.

d) a Kbt. 419. és 422. §§-ai szerint minősülő emberölés büntette miatt.

e) a Kbt. 422., 431., 432., 436. §§-ig szerint minősülő súlyos testi sértés büntette miatt.

f) a Kbt. 448. §-a szerint minősülő gyújtogatás büntette miatt.

g) a Kbt. 457. §-a szerint minősülő lopás büntette miatt, ha az egy vagy több alkalommal ellopott dolog értéke az 1000 kor. összeget meghaladja.

h) a Kbt. 472. §-a szerint minősülő sikkasztás büntette miatt, ha az egy vagy több alkalommal elsikkasztott dolog értéke az 1000 korona összeget és a Kbt. 474. §-a szerint minősülő sikkasztás büntette, ha az egy vagy több alkalommal elsikkasztott dolog értéke a 2000 korona összeget meghaladja.

i) a Kbt. 483. §-a szerint minősülő rablás büntette miatt.

k) a Kbt. 492. §-a szerint minősülő fosztogatás büntette miatt.

l) a Kbt. 502. §-a szerint minősülő csalás büntette miatt, ha az egy vagy több alkalommal kicsalt dolog értéke a 2000 korona értéket meghaladja.

III. Az összes katonai és polgári egyénekre a Balkánhaderők egész körletében.

a) Kbt. 306., 314., 316., 321. és 327. §-ai szerint minősülő az állam hadi ereje ellen irányuló büntettek miatt.

Felhívom a katonai büntető eljárás alá tartozó összes egyéneket, hogy az ily büntettek elkövetésétől óvakodjanak és figyelemzetem nevezeteket, hogy mindazok, akik jelen hirdetés után ily büntetést követnek el, rögtönítélő eljárás alá kerülnek és halállal bünhődnek.

Arad, 1915. évi január hó 23-án.

Grein főkapitány.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna

Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok,

vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferrato! Vastáplék.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depilator.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárolás

ARAD, ANOTASSY-utca 22. sz.

Alapítástott 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
 2. Jelige alatt.
 3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megtudni.
- A legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
- A cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

LEVELEZÉS.

"Ideál"

levelét nem kapta meg „uriember”, elvitte más. Kérlek újabb levelet „Tavaszi” jelige alatt, melyet ezen hirdetés nyugalta ellenében fogok felvenni. 412

ALKALMAZÁST NYER.

Jóforgalmu

Italmérésbe egy kímérő keresztetik 10%-ra, hol egy berendezett szobcsüszletet is kap. Cím Rauch Herbert, Óhalom. 409

ALKALMAZÁST KERES.

Teljes

gyakorlattal bíró egyén héresgazda, vagy kulcsári állást keres, ki a román és magyar nyelvet bírja. Cím a kiadóba. 895

Keresek

vegyeskereskedésbe fiatal segédet ellátás és husz korona havi fizetéssel. Weisz Mór Székudvar. 898

KIADÓ LAKÁS.

Boros Béni-tér 6.

házban kiadó egy udvari helyiség különösen műhelynek alkalmas. Bővebbet Kardos és Ganner-cég-nél. 414

Kiadó

széles S. u. 2-8. sz. alatt 2 utcai, udvari, halófülke és fürdőszobával álló II. emeleti lakás a szűkös mellékhelyiségekkel, 1915. február 1-re. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Kiadó!

Csinos, kényelmes két szobás kerti ház fűtőszobával, mellékhelyiségekkel Rákóczi-utca 25 szám alatt. 887

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Használt

nyereg megvételre keresetlik. Karolina-u. 7. 892

Aján'ok

Aussig! rézgáncot csak eredeti hirdőkben napi áron. Roth József, Elővár-utca 3. sz. Telefon 63. 891

ÜZLETEK.

Többrendbeli

helyi és vidéki vendéglői üzlet elszámolásra kiadó. Felvilágosítás az Aradi Pincér egyesületben kapható, Vörösmarthy-utca 8. 385

KÜLÖNFÉLE.

Elvezett

egyfedeltű női aranyóra nickel lánccal Rákóczi-Forray-utcaon keresztül, Anlich-utcaig. Megtaláló kéri az órát Anlich-utca 1. szám Szántay Irodában beadni. 418

Kalmár József villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz. Telefon 242. Telefont 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe: villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindenemű villanyos cikkeket.

Kulász Antal-féle HAL

csak pénteken a Hal-téren lesz kapható ezentul. 894

9-1915. Elm. sz.

Hirdetmény.

Utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes kereskedők s ezek között különösen fegyver és lőszerekkereskedők, kirakataikban ellenségtől származó fegyvereket és felszerelési cikkeket állítottak ki. Minthogy ez az eljárás úgy az üzlet tulajdonosok, mint a nagyközönség körében is kétség kívül azt a hitet kelthetné, hogy ezek a cikkek az üzleti forgalom tárgyai, — holott e tárgyak feletti rendelkezésre a katonai szolgálati szabályzat értelmében a katonai kincstár tart igényt.

A m. kir. belügyminister 8076. és 9059/Rsz. számú rendelete alapján felhívom mindazon kereskedőket és azokat, kiknek birtokában talált vagy egyes katonáktól beszerzett katonai ruházati és felszerelési cikkek, úgymint katonai ruhák, takarók, átcsovek, ke-

rékpár sorszáma, edény, lőszerszáma, nyergek, kézi lőfegyverek, kardok, lőszerek, tüzereségi lövedékek hüvelyei stb. birtokában vannak, hogy azokat ezen hirdetmény közzétételétől számított 48 óra alatt hivatalomhoz, vagy a cs. és kir. katonai állomásparancsnoksághoz (Arad vár) szolgáltatassák be.

A fentebb felsorolt katonai felszerelési tárgyak be nem szolgáltatása az 1878. évi V. t. c. 865. §-ába ütköző vétséget állapítja meg s mindazok, kiknek birtokában ily cikkek találhatók, ugyan ezen törvényszakasz alapján szigorúan büntetve lesznek.

Arad, 1915. évi január hó 20. án.

Greén
apitány.

Bokszei gazdaságomban 52 éven felüli

kulcsárt keresek azonnali belépésre.

Jó irással bírók előnyben részesülnek. Írásbeli ajánlatok Dr. Écs Géza Arad, Zrínyi utca 2. címre küldendők. 409

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás

ellen megbízható és legjobb hatású szer a

Tussinal-cukor

Ara 70 fillér.

Tussinal-tea

Ara 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Hargony-thymol-kencs.
Könnyebb sörölésnek, nyitott és zárt széknek.
Adag: kor. — 80.

Hargony-Liniment. Capsici compos.
a Hargony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalommentes bedörzsölés húléknél, reumánál, köszvénynél stb.
Üvegje: kor. — 80, 1.40, 2.—.

Hargony-vas-albuminat-festvény.
Vérsergényeségű és egyéb.
Üvegje: kor. 1.40.

Kapható a legtöbb gyógyszerboltban vagy közvetlenül beszerelhető
Dr. Richter „Az arany országház”, cikkei.
Gyógyszertárakból, Prága I.
Elisabethstrasse 5.
8761

62-1915. g. sz.

A verési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Erzsébet királyné híd feljárdójának jobb oldalán levő 4538—1—d. hrsz. 285 □-öl, 4538—1—e hrsz. 225 □-öl, 4538—17 hrsz. 168 □-öl 4538—19 hrsz. 170 □-öl területű házheleket eladása iránt folyó év február hó 1-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Bírápénzül leteendő az ajánlati ár 10% a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnak urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1914. évi január hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

A mértéktelen dohányzás-szenvedély

legbiztosabb, legegészségesebb és legkellemesebb ellenszere a

Menthol-cigaretta

1 darabnak az ára, mely hosszú időre elég: 1 korona.

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Tegerit” korpakencs.

Ara egy tégelynek 2 korona.